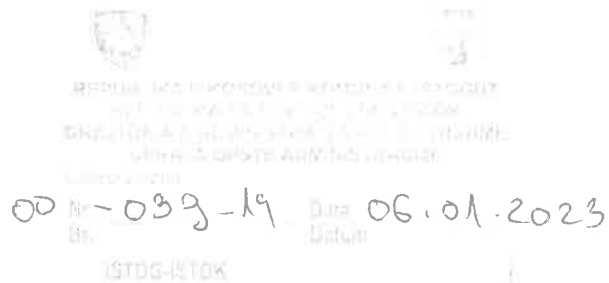

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA
REPUBLIC OF KOSOVA
KOMUNA ISTOG
OPŠTINA ISTOG
MUNICIPALITY OF ISTOG

Opštinski Plan za Menadžiranje Otpadom 2023- 2027

Decembar 2022, Istok

1	Prezentacija Opštinskog plana za upravljanje otpadom	8
1.1	Svrha i obim plana.....	8
1.2	Pravna i institucionalna osnova za izradu plana	9
1.3	Lokalni kontekst	12
2	Postojeće stanje upravljanja pčelarstvom	24
2.1	Podaci o komunalnom otpadu	24
2.2	Usluge prikupljanja i transporta smeća	24
2.3	Pregled implementacije plana	28
2.3	Performanse usluge	31
2.4	Finansijski učinak MM	32
2.5	Infrastruktura za odvajanje, reciklažu i odlaganje otpada	33
2.7	Upravljanje drugim kategorijama otpada	34
3	MM ciljevi i operativni plan	35
3.1	Vizija MM	35
3.2	Ciljevi i ciljevi MM	35
3.3	Cilj 1: Sprečavanje i smanjenje stvaranja otpada	35
3.4	Cilj 2: Ponovna upotreba i reciklaža otpada	39
3.5	Cilj br. 3: Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga MM	47
3.6	Cilj br. 4: Rukovanje i bezbedno odlaganje otpada kao poslednje sredstvo	50
3.7	Cilj 5: Razvoj okvira i institucionalnih kapaciteta za upravljanje otpadom	51
4	Plan MUP-a u vanrednim uslovima	52
5	Finansijski, akcioni i plan praćenja	53

Lista skraćenica

AMMK Agencija za zaštitu životne sredine Kosova
Agencija za statistiku ASK Kosova
EU Evropska unija
BMZ Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke
CEDE Centar za obrazovanje i razvoj životne sredine
DRS sistem vraćanja depozita
ELV Automobilabeturinia
EPR Proširena odgovornost proizvođača
GIZ Savezno ministarstvo za saradnju i ekonomski razvoj Njemačke
Vlada QeK-a Kosova
ITMB Postrojenje za mehaničko biološki tretman
IWMS Integrisani sistem upravljanja otpadom
JICA Japanska agencija za međunarodnu saradnju
KfW Kreditanstalt für Wiederaufbau
KIWER Kosovski institut za istraživanje voda i životne sredine
KLMC kompanija za upravljanje deponijom na Kosovu
Regionalna kompanija za otpad KRM
MESPI Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture
MND Građevinski otpad i otpad od rušenja
MPPE Otpad električne i elektronske opreme
MRF centar za oporavak materijala
OECD Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
PKMM Opštinski plan za upravljanje otpadom
JPP javno-privatno partnerstvo
PZP Proširena odgovornost proizvođača
SIMM Integrisana strategija upravljanja otpadom
Okvirna direktiva o otpadu WFD

Lista tabela

Tabela 1 Prenaseljenost podataka

Tabela 2 Međunarodne i nacionalne migracije u 2021. godini u Opštini Istok

Tabela 3 Broj redovnih preduzeća u opštini Istok

Tabela 4 Optimalni servisni radijus (m)

Tabela 5 Količina otpada prikupljenog i deponovanog u 2021. godini od strane kompanije „Ambienti“

Tabela 6 Sastav otpada na osnovu analize sastava otpada 2020-2021 (slučaj Peć).

Tabela 7 Otpad koji se može reciklirati koji prikupljaju operateri

Tabela 8 Operateri upravljanja otpadom pod opštinskom odgovornošću

Tabela 9. Ostali operateri otpada koji rade na teritoriji opštine

Tabela 10 Pokrivenost uslugama na teritoriji opštine

Tabela 11 Pokrivenost EF uslugama po stambenim područjima

Tabela 12 Tipologija i učestalost pružanja usluga

Tabela 13 Oprema za odlaganje i sakupljanje otpada

Tabela 14 Oprema za sakupljanje i transport otpada

Tabela 15. Pregled realizacije trenutnih ciljeva PKMM

Tabela 16. Efikasnost i profit MM usluga

Tabela 17. Učinak prikupljanja i transporta otpada

Tabela 18. Rashodi i usluge MM

Tabela 19 Naknade i priznanice za pružanje usluga MM

Tabela 20 Povrat troškova i operativna efikasnost

Tabela 21 Predložena lista ciljeva plana

Tabela 22 Cilj 1 strateški okvir

Tabela 23 Distribucija "zero waste" stambenih i restoranskih kompostera:

Tabela 24 Cilj 2 strateški okvir

Tabela 25. Demografske prognoze stanovništva

Tabela 26. Prognoza proizvodnje otpada

Tabela 27 Predviđanje preostale proizvodnje nakon sastava

Tabela 28 Ciljevi recikliranja

Tabela 29. Raspored dodjele resursa

Tabela 30 Strateški okvir cilja 3

Tabela 31 Strategija proširenja s uslugom

Tabela 32 Efikasnost osoblja

Tabela 33 Strateški okvir cilja 4

Tabela 34 Strateški okvir cilja 5

Tabela 35 Finansijski, akcioni i plan praćenja - Cilj 1 "Prevenција i smanjenje"

Tabela 36 Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 2 „Ponovna upotreba i reciklaža

Tabela 37 Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 3 „Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga

Tabela 38 Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 4 „Depozit u krajnjoj instanci

Tabela 39 Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 5 „Razvoj okvira i institucionalnih kapaciteta za MP

Govor Predsednika

Sa zadovoljstvom predstavljam građanima opštine Istogut ovaj Opštinski plan za upravljanje otpadom 2023-2027, koji je strateški planski dokument koji se bavi rešavanjem problema u oblasti upravljanja otpadom na opštinskom nivou. Svrha Opštinskog plana za upravljanje otpadom u Opštini Istok 2023-2027 je da identifikuje i obezbedi rešenja za prioritetne probleme upravljanja otpadom u Opštini Istok, sa ciljem njihovog efikasnog upravljanja, utvrđivanje dnevnog reda odgovornih institucija i uzimajući u obzir javno mnjenje.

Specifični ciljevi PKMM 2023-2027 su: da se proceni postojeće stanje upravljanja otpadom, da se identifikuju jedinice iz različitih razvojnih sektora, da se identifikuju i utvrde glavni problemi u upravljanju otpadom na teritoriji opštine Istoku, da se identifikuju i odrediti glavne prioritete koji će se rješavati u okviru PKMM-a - tokom 5-godišnjeg perioda, da identifikuju i daju prioritet aktivnosti koje će se rješavati

. Vizija ovog plana ima za cilj da grad Istok ima čistu životnu sredinu, održiv ekonomski razvoj sa prioritetom na razvoju poljoprivrede, kao i promociju kulturnog nasleđa i turizma.

Ovaj plan je u skladu sa ostalim dokumentima Opštine Istok. Zahtevi Strategije integrisanog upravljanja otpadom 2021-2030 u Republici Kosovo koju je izradilo Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, u skladu sa Zakonom o otpadu, ova strategija predstavlja osnovu za izradu KPMM-a u opštini. Istoka, strateške orijentacije i okvir akcija upravljanja otpadom.

Glavni prioriteti su upravljanje otpadom u opštini Istok, sakupljanje i sakupljanje otpada iz svih objekata opštine Istok, povećanje kvaliteta usluge, odvajanje i klasifikacija otpada na izvoru, završetak regulatornog, programske i institucionalne osnove za upravljanje otpadom, unapređenje sistema prikupljanja otpada, eliminisanje divljih deponija, povećanje nivoa mogućnosti za odvajanje i reciklažu otpada.

U ime građana opštine Istok, zahvaljujem se saradnicima tokom izrade KPMM, 2022-2027 u opštini Istok, Radnoj grupi na opštinskom nivou za izradu nacрта KPMM, GIZ, KIWER, CEDE i tim tehničke podrške, ohrabrujući sve da ovaj strateški dokument shvate kao zajedničku vrijednost, koja će povećati kvalitet života za sve.

S poštovanjem,

Predsednik opštine

Prezentacija Opštinskog plana za upravljanje otpadom

1.1 Svrha i obim plana

Opštinski plan upravljanja čvrstim otpadom (PUO) u Opštini Istok je planski dokument koji omogućava sprovođenje Strategije Republike Kosovo za upravljanje otpadom i Plana Republike Kosovo za upravljanje otpadom na lokalnom nivou, doprinoseći implementaciji politika i ispunjavanju nacionalnih ciljeva.

PKMM predstavlja osnovni dokument kojim se organizuje proces upravljanja otpadom na nivou opštine.

Cilj PKMM-a je analizirati postojeće stanje upravljanja otpadom na cijeloj teritoriji općine (organizacija, administracija, propisi, finansije, rad i upravljanje), identifikovati probleme i nedostatke, ocijeniti prednosti i nedostatke, predložiti preporuke za unapređenje sistema upravljanja otpadom. navesti i definisati novu viziju, ciljeve i ciljeve (kratkoročni,

srednjoročni), kao i izraditi Akcioni plan u kojem se utvrđuju rokovi, troškovi, nadležni organi kao i odgovarajući indikatori uspješnosti za potrebe praćenja

.Svrha PKMM je da obezbedi strateški okvir za održivo upravljanje otpadom za petogodišnji period za teritoriju kojom administrira Opština Istok u skladu sa zakonskim odredbama i okvirom strateškog planiranja. OPMO je dizajniran na način da kao osnovu uzima principe održivog upravljanja otpadom kako slijedi:

OPMO se bavi isključivo čvrstim otpadom, a ne uključuje specijalni otpad koji nije u nadležnosti opštine. Ali to će uključiti prijavljivanje ovog otpada nadležnim institucijama, odnosno AMMK/MMPHI.

PKMM ima za cilj omogućiti i osigurati:

- Usklađenost sa Strategijom Republike Kosovo za upravljanje otpadom (SRKMM) i njenim ciljevima: doprinos sprovođenju politika i postizanju unapred utvrđenih nacionalnih ciljeva u oblasti upravljanja otpadom;
- Identifikovanje prioriteta u sektoru održivog upravljanja otpadom i određivanje akcija za njihovo rješavanje, uključujući sve moguće aktere za utvrđivanje ovih radnji i kreiranje strategija za njihovu efikasnu implementaciju, integrisane prema Planu akcije.
- Najbolje opcije za upravljanje otpadom: omogućiti sakupljanje i tretman otpada u skladu sa nacionalnim ciljevima.
- Institucionalni, organizacioni i regulatorni instrumenti: omogućava potpunu prezentaciju institucionalnog, organizacionog i regulatornog okvira i preporučuje mjere za poboljšanje njegovih sastavnih elemenata, uključujući one koji kontrolišu otpad u cjelokupnom sistemu upravljanja, osiguravajući usklađenost sa njihovim standardima upravljanja.
- Finansijske potrebe za investicije: opisivanje i argumentovanje finansijskih potreba i potreba za investicijama za sprovođenje šema prikupljanja i tretmana otpada;
- Finansijska sredstva za investicije: stvaranje povoljne klime za obezbjeđivanje državnih sredstava, kao i sredstava međunarodnih institucija.

- 1.1 PKMM će služiti kao okvir za planiranje i djelovanje za implementaciju sistema upravljanja otpadom, izradu budžeta, sastavljanje investicionih planova, kao i privlačenje vanjske pomoći.
 - 1.2 Vizija - Opština Istok, na osnovu opšteg cilja, obezbediće da usluge upravljanja otpadom pokriju 100% teritorije opštine.
 - 1.3 Misija – Opština Istok će biti maksimalno posvećena proširenju usluge prikupljanja otpada i poboljšanju kvaliteta usluge. Međutim, u veoma kratkom roku, opština Istok planira da svoju uslugu prikupljanja otpada učini modernom formom, odnosno kroz diferencirano sakupljanje kako bi se podstakla reciklaža, smanjenje otpada, odvajanje izvora i kompostiranje.
 - 1.4 Mjere usluge odvoza otpada:
 - 1.5 • Prva mjera - Podizanje kvaliteta usluge na održiv način i poštovanje standarda od strane svih onih kojima se usluga nudi.
 - 1.6 • Druga mjera - Povećanje pokrivenosti uslugom prikupljanja otpada i poboljšanje finansijske situacije u vezi sa uslugom prikupljanja i odvoza otpada.
 - 1.7 • Treća mjera - Stvaranje organizacionih struktura;
 - 1.8 • Četvrta mjera - Procjena postojećeg zdravlja;
 - 1.9 • Peta mjera - Operativno planiranje održivog upravljanja otpadom;
 - 1.10 • Šesta mjera – Finansijsko planiranje za održivo upravljanje otpadom;
 - 1.11 • Mjera sedam – Konsultacije o primjenjivosti plana sa glavnim predstavnicima opštine.
- Pravna i institucionalna osnova za izradu plana
 - Pravna osnova za izradu plana
 - Osnovna zakonska osnova za upravljanje otpadom na Kosovu je Zakon 2011-04 L 060 o otpadu, koji reguliše specifične aspekte upravljanja čvrstim otpadom i drugim vrstama otpada. Predmetni zakon, između ostalog, daje osnovne principe upravljanja otpadom, uključujući klasifikaciju otpada, kao i uloge i odgovornosti ključnih aktera u njihovom upravljanju, kao što su aspekti rada i licenciranje operatera.
 - Konkretno, Zakon o otpadu, kroz član 15, definiše nadležnosti opština u pogledu upravljanja otpadom. Opštine prema ovom članu su odgovorne za izradu i sprovođenje planova upravljanja komunalnim otpadom, stvaranje sistema upravljanja otpadom, izbor licenciranih operatera, kao i utvrđivanje naknada i način prikupljanja sredstava. Zakon o otpadu je u značajnoj mjeri izrađen sa relevantnim direktivama EK koje regulišu upravljanje komunalnim otpadom i drugim tokovima otpada.

- Pravni okvir sadrži i značajan broj drugih sektorskih zakona koji indirektno regulišu upravljanje otpadom. Ovi zakoni uključuju: Zakon br. 03/L-025 za zaštitu životne sredine, Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, zakon br. 03/L-087 za javna preduzeća, Zakon br. 04/L-174 o prostornom planiranju, zakon br. 04/L-045 za javno-privatno partnerstvo, itd.
- Član 17. Zakona br. 03/L-040 za lokalnu samoupravu, definiše upravljanje otpadom kao nadležnost opština, uključujući aspekte operativnog i finansijskog upravljanja uslugama i budžetiranja.

Zakon br. 03/L-087 o javnim preduzećima, između ostalog, reguliše relevantne aspekte vlasništva javnih preduzeća za upravljanje otpadom, korporativno rukovodstvo, finansijsku transparentnost i formiranje opštinskih preduzeća.

Pravni osnov za upravljanje otpadom na lokalnom nivou u opštini Istok obuhvata:

- Opštinska uredba za zaštitu životne sredine (br. 3/2006;
- Opštinska uredba za upravljanje otpadom u opštini Istok;
- Uredba o ekološkim dozvolama itd.

Ostali plansko-pravni dokumenti iz oblasti upravljanja otpadom su:

- Strategija (2021-2030) i Akcioni plan (2021-2023) za integrisano upravljanje otpadom na Kosovu – strateški dokument koji ima za cilj postizanje integrisanog razvoja i održavanje upravljanja otpadom koji utiče na očuvanje javnog zdravlja, socijalnog i ekonomskog razvoja zemlje. Dokument ima za cilj da odgovori na trenutne nedostatke i ograničenja u sektoru upravljanja otpadom, definišući i realizujući strateške ciljeve.

Strateški dokumenti na lokalnom nivou koji regulišu i obrađuju aspekte upravljanja otpadom:

- Opštinski razvojni plan opštine Istoku 208-2026 – obezbeđuje dugoročni razvojni okvir za opštinu, definišući dugoročne razvojne ciljeve i identifikujući strateške prioritete koji obezbeđuju:

- Održiv ekonomski razvoj, sa mnogo novih radnih mjesta
- Napredan društveni razvoj i jednake mogućnosti pristupa za sve
- Zaštita i održivi razvoj životne sredine - prirodnih i kulturnih resursa
- Integrisana infrastruktura i efikasne usluge građanima.

- Lokalni ekološki akcioni plan 2012/2017 – Strateški planski dokument, koji se bavi rješavanjem ekoloških problema na lokalnom nivou za period od 5 godina.

• 1.11.1 Institucionalni okvir za upravljanje otpadom

- Uloge i odgovornosti ključnih aktera u pogledu upravljanja otpadom sankcionisane su Zakonom o otpadu i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima. Glavni organi za upravljanje otpadom su Ministarstvo za životnu sredinu, prostorno planiranje i infrastrukturu i opštine Kosova.

- Prema Zakonu o otpadu, Ministarstvo upravlja opasnim otpadom, toksičnim otpadom, tečnim, industrijskim i sličnim otpadom. Općine, s druge strane, upravljaju komunalnim otpadom, inertnim otpadom i otpadom od rušenja, kabastim otpadom i drugim neopasnim otpadom.
- Član 14 Zakona o otpadu definiše ovlašćenja MŽSPP i ova ovlašćenja uključuju, između ostalog: (i). Izrada zakona, strateških politika za upravljanje otpadom; (ii) implementacija strategije i master plana; (iii) izdavanje dozvola operaterima; (iv) i stvaranje baze podataka i informacionog sistema za upravljanje otpadom.
- Član 15. Zakona o otpadu definiše ovlašćenja opština i ta ovlašćenja uključuju, između ostalog: (i) stvaranje sistema upravljanja otpadom; (ii) izradu lokalnog akcionog plana za upravljanje otpadom; (iii) izbor licenciranih lica za upravljanje otpadom; i (iv) utvrđivanje naknada za otpad i način prikupljanja sredstava.
- Ostala tijela za upravljanje otpadom su:
 - • Ministarstvo za ekonomski razvoj – Upravljanje javnim preduzećima na centralnom nivou, uključujući kompaniju za upravljanje kosovskim deponijama; utvrđivanje naknada za odlaganje otpada
 - • Ministarstvo zdravlja - Upravljanje otpadom i medicinskim proizvodima
 - • Ministarstvo unutrašnjih poslova - vrši koordinaciju u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda i drugih nesreća i po potrebi imenuje članove učesnike u komisiju za procjenu moguće štete od otpada.
 - • Agencija za veterinu i hranu – odgovorna je za regulisanje aspekata upravljanja životinjskim otpadom;
 - • Carina Republike Kosovo - vrši kontrolu, evidentiranje i nadzor uvoza, izvoza i tranzita otpada
 - • Policija Republike Kosovo – sarađuje sa agencijama i organizacijama drugih zemalja na identifikaciji, suzbijanju i sprečavanju zabranjenih radnji i zloupotrebe otpada.
- Uloge i odgovornosti opštinskih organa u upravljanju otpadom su predstavljene na sledeći način:
 - • Direkcija za javne usluge (DSHP) je odgovorna za upravljanje komunalnim otpadom, praćenje rada kompanija koje se bave održavanjem i čišćenjem puteva i drugih opštinskih prostora. DSHP je odgovoran za utvrđivanje naknada za usluge prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada od preduzeća za upravljanje otpadom, kao i za predlaganje poreza, такси i drugih komunalnih dažbina, kao i njihovu naplatu u skladu sa Opštinskom uredbom o porezima, naknadama i kaznama.

- Direkcija za urbanizam i planiranje životne sredine je odgovorna za planiranje prostornog i urbanističkog razvoja opštine, a takođe pruža podršku u izradi projekata u očuvanju i održavanju životne sredine.
- Uprava za inspekcijski rad, koja je odgovorna za nadzor i sprovođenje zakona i odredbi opštinskih propisa iz oblasti Inspektorata zaštite životne sredine, poljoprivrede i šumarstva.
- Lokalno javno preduzeće za otpad KRM „Ambienti“ – Opština je osnovala KRM „Ambienti“, filijalu u Istoku. KRM "Životna sredina" pruža usluge u skladu sa svojim statutom vršenjem izvršnih ovlašćenja.

1.12 Lokalni kontekst

1.12.1 Geografski položaj

Opština Istok leži u severnom delu Dukadžinske ravnice. Teritorija opštine Istok graniči se sa Crnom Gorom i Srbijom na severozapadu, opštinom Zubin Potok na severoistoku, opštinom Srbica na istoku, opštinom Klina na jugu i opštinom Peć na severoistoku. jugozapad.. Ima površinu od 453,84 km². Opštinski centar je grad Istok i pod upravom je 50 naselja.

Fig 1: Pozita geografičke e komunës së Istogut në Kosovë

Istok ima pogodan geografski položaj, otvoren sa svih strana, sa izuzetkom severnog dela koji je okružen visokim planinama sa nadmorskim visinama preko 2.000 metara. Sa dobrom putnom infrastrukturom, koja omogućava dobru komunikaciju sa ostalim delovima Kosova. Pored Istoka, kao opštinskog centra, opština obuhvata i sledeća naselja: Banjë, Banjicë, Belicë,

Bellopojë, Carallukë, Cërkolez, Cërrcë, Dobrushë, Dragolec, Drejë, Dubovë e Vogël, Dubravë, Gjurakoc, Istog, Istog i Poshtem, Kaliqan, Kashicë, Kërninë, Kosh, Kovragë, Lluge, Llukac i Begut, Llukac i Thate, Lubovë, Lubozhdë, Mojtir, Muzhevina, Orroberdë, Osojan, Polane, Prekalla, Prigodoobranë, Rakosh, Shahušic, Staradran, Studenica, Suhogërle, Tomoc, Trubuhoc, Tučep, Uçë, Verić, Verić i Ri, Vrelle, Zabllaq, Zallq i Žakovo.

Teritorija opštine Istok ima geografsku podelu na tri oblasti i to:

Područje Fuše obuhvata približno 44% teritorije, gde se nalazi najveći broj naselja, u kojima živi oko 62% od ukupnog broja stanovnika opštine Istok. Ovaj dio opštine je uglavnom ravničarski sa nadmorskom visinom od 400-500 m. U okviru ovog područja nalaze se dva podcentra - Gurakoci i Banja.

Područje pod nazivom "Rrëza" obuhvata naselja koja se nalaze između ravne oblasti "Fushë" i brdskog područja "Bjeshke" i predstavlja "granicu" između ravnice i brda. Ima linearno proširenje, sa nadmorskom visinom od 500 - 650 m. Ovo područje obuhvata 17% ukupne površine opštine. Na cijeloj teritoriji ovo područje prolazi regionalnim putem Mitrovica-Peć-Crna Gora.

Područje "Bješka" obuhvata sjeverni dio opštine i sastoji se od planina i dijela poljoprivrednog zemljišta, livada i pašnjaka. Ovo područje zauzima približno 39% ukupne površine opštine, dok ima veoma nisku gustinu naseljenosti od svega 4% od ukupnog broja stanovnika opštine.

Klima

Opština Istok ima srednje kontinentalnu klimu. Na klimu utiču mikroklimatski faktori koji ovom prostoru daju neke male specifičnosti. Među mikroklimatskim faktorima, najvažniji faktori koji utiču na klimu Istoka su reke, strme planine od Bješke i Nemure.

Razlika u hipsometriji od 650 m, najniža kvota i najveća kvota od 2177 m, predstavlja izrazitu razliku u metrima, koja je izražena temperaturnom razlikom od 7,3 0 C. Temperature u ovoj opštini osciliraju i imaju brojne mjesečne i sezonske razlike.

Prosečna temperatura je 9,6 o C, najhladniji mesec januar sa prosečnom temperaturom od -2,5 o C, najtopliji mesec jul i avgust sa 20,10 C. Najhladniji mesec sa ekstremnom temperaturom je januar sa -27,2 o C, dok Mjesec sa najvišom temperaturom je avgust sa 37,0o C. U vegetativnom periodu javljaju se negativne temperature koje ponekad nanose štetu poljoprivredi. Relativna vlažnost vazduha, koja predstavlja stepen zasićenosti vazduha vodenom parom, važna je za svakodnevni život. U zavisnosti od temperature vazduha zavisi i relativna vlažnost vazduha.

1.11.1 Količina padavina

1.11.2 Godišnja količina padavina je preko 700 mm, što je ispod proseka Kosova (790 mm). Najkišnji mjesec je maj (77,5), dok je najsušniji mjesec mart sa 42,3 mm. Od godišnjih doba, jesen je najkišnija, dok je ljeto najsušnije sa 147,9 mm. Ako se količina padavina računa sa veličinom teritorije opštine Istok, ispada da u proseku padne 432 hiljade m³ vode. S obzirom da se teritorija ove opštine nalazi u planinskim predjelima koji imaju najveću količinu padavina, onda je i količina padavina veća.

1.11.3 vjetrovi

1.11.4 Vjetar duva sjevernog smjera, jugozapadnog i manje sjeveroistočnog. Najveću prosječnu brzinu imaju sjeverni i jugozapadni vjetar.

1.11.5 Vetrovi sa smerom kretanja i njihovom brzinom jedan su od parametara klimatskih uslova koji za opštinu Istok izazivaju posledice i štete na poljoprivrednim prinosima, transportnim objektima za skladištenje poljoprivrednih prinosa, rušenju plastenika kao i krovova. stambenih zgrada.

1.11.6 1.11.1 Prirodni resursi

1.11.7 Opština Istok ima raznovrsna prirodna bogatstva. Ovi resursi obuhvataju Nemuru, planine, izvore vode iz kaustičnih izvora, pejzaže, itd. Opština Istok ima dobro razvijenu hidrografsku mrežu, odnosno postoji veliki broj reka (reka) koje prolaze kroz njenu teritoriju. Male rijeke su rijeke sa karakterističnim karakteristikama za planinske jaruge, što znači da su male rijeke, sa veoma velikim oscilacijama količine vode tokom godine. Glavne reke u opštini Istok su: reka Istok, reka Vrella i Barda Drim, dok su drugi važni vodotoci: Šušica, Pörroi i ik, Čaushi, Gujavçi, Blagača i reka Renovci. Reka Istok je glavna hidrografska arterija. Ova rijeka izvire iz podzemnih voda Mokne. Istok je jedan od levih rukavaca najveće reke na Kosovu, Belog Drima. Površina sliva Istoka je $F=434,7 \text{ km}^2$, dok je dužina reke $L=14,0 \text{ km}$. Kroz grad Istok protiče reka Istok.

1.11.8 Banja, koja se nalazi 15 km u zapadnom delu Istoka, poznata je po svojim toplim izvorima. Temperatura vode toplih izvora je 46-48 °C, dok je ukupna količina vode 17,5 l/sec.

1.11.9 Mineralni resursi

1.11.10 Krečnjak je mineralni resurs koji preovlađuje u planinskim predelima i planinama Istoka. Slično, pijesak i šljunak su cijenjeni kao prirodni resursi koje građevinski sektor koristi u velikim razmjerima. Ovi prirodni rudarski resursi se konstantno koriste od strane privrednih subjekata ove opštine. U opštini Istok registrovano je više od 10 operatera koji koriste prirodne resurse, rudarstvo ili rečni šljunak. Ovi operateri se bave eksploatacijom, drobljenjem i preradom krečnjaka.

1.11.11 Šumski fond

1.11.12 Šuma pripada posedima opštine Istok. Atomi pokrivaju znatan dio ove teritorije. Prema evidencijskim podacima, površine pod šumama iznose 19.220 ha, od čega u javnom sektoru ima oko 13.570 ha ili 68,8%, a od toga u privatnom sektoru 5.650 ha ili 32,2%. Od ukupne površine šuma na Kosovu (490.000 ha), Istok ima površinu od 3,92%. Šume na istoku se dijele na visoke i niske šume. Bogate su drvećem sa prosječnom potrošnjom od 90 m³/ha. Godišnji prinos u šumama Istoka je 4-5 m³. Nažalost, šumski fond se smanjuje zbog visokog nivoa bespravne i bespravne sječe, požara i nedostatka novog pošumljavanja. Visoke šume se uglavnom pošumljavaju, zahvaljujući neprikladnosti terena na kojem se nalaze.

stanovništva

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, opština Istogut ima 50 naselja sa ukupno 39.289 stanovnika.

Tabela.1:Tëdhënat mbi popullatën

Regjistrimi ASK 2011		Vlerësimi ASK 2021	
Numrii populates	Numriiamvisërive	Numrii populates	Ngritje / zbritje %
39289	17,682	41,397	5%

Međunarodna i nacionalna migracija stanovništva opštine Istoguta prikazana je u narednim tabelama. Kao što je prikazano, migracija stanovništva u različitim zemljama svijeta veća je od nacionalne.

Tabela 2: Međunarodne i nacionalne migracije u 2021. godini u opštini Istok

Gjthësejpo pullsia e vlerësuar 2020	Migrimindërkombëtar 2021			MigrimiKombëtar 2021			Bilanciip ërgjith- shëmimi grimit	Gjithësejpo pullësiad hemigrimi 2021
	Imigrimi	Emigrimi	Bilanciimigr imitndërko mb-ëtar	Imigrimi	Emigrimi	Bilanci Migrimit Kombëtar		
	103	406	-303	162	137	25	-278	40903

1.11.13 Gjendja e mjedisit dhe biodiversiteti

okruženje

Opština Istok ima značajnu izloženost i ranjivost prirodnim katastrofama. Prema podacima prikupljenim iz više istraživanja, možemo zaključiti da su glavni rizici i prirodne katastrofe sa kojima se suočava opština Istok, ili koje su izazvale najteže posledice u prošlosti, zemljotresi, jaki lokalni vetrovi i klizišta praćeni erozijom. .

Zagađenje zraka

Opština Istok, sa svojim pogodnim geografskim položajem, daleko od glavnih uzročnika zagađenja na nivou Kosova, može se smatrati među opštinama sa najboljim

kvalitetom vazduha. Ne postoje objekti teške industrije koji bi se mogli smatrati glavnim izvorom zagađenja zraka. Čak i ona javna preduzeća, proizvodna ili uslužna, koja su funkcionisala u prethodnom sistemu, danas ili uopšte ne postoje ili funkcionišu sa smanjenim kapacitetom, i ne predstavljaju značajne izvore zagađenja. Na osnovu ovoga možemo zaključiti da su potencijalni izvori zagađenja vazduha u opštini, posebno u urbanim sredinama i stambenim naseljima velike gustine i izgrađenosti:

- Saobraćaj i transport
- Paljenje u korist energije grijanja
- Generatori za proizvodnju energije
- Građevinske aktivnosti
- Kamenolomi otvoreni za eksploataciju

Zagađenje vode

Glavni zagađivači površinskih voda su u stambenim područjima, gdje se otpadne vode nekontrolisano i bez prethodnog prečišćavanja ispuštaju u rijeke, uzrokujući zagađenje voda organskim i mikrobiološkim materijalom. Ne postoji postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, slučaj sa postrojenjem izgrađenim u selu Bajice – predviđeno za tretman otpadnih voda u nekoliko stambenih naselja – koje je potpuno van funkcije. Negativna pojava koja je uticala na zagađenje voda je ispuštanje otpada duž vodotokova, što negativno utiče i na površinske vode. Različite deponije otpada izgrađene van standarda, kao što su površine zemljišta, negativno utiču na podzemne i površinske vode. Drugi faktori su neprofesionalna upotreba hemikalija, koje se uglavnom koriste u poljoprivredi, što direktno utiče na zagađenje životne sredine. Na osnovu podataka PHK, stepen zagađenosti vode u glavnim rekama Istoka je umeren: delovi vodotoka Istoka i Vreledera na njihovom ušću se smatraju zagađenim na nivou zagađenja, dok tok reke Drin i deo toka reke Istok do Drina su zagađene na nivou II.

Zagađenje tla

Među uzrocima zagađenja zemljišta mogu se identifikovati opštinske deponije, a to je takođe povezano sa opštinskim nedostacima u upravljanju otpadom. Situacija se pogoršava nakon kiša koje čiste ove naslage i tlo. Problematične su i neformalne deponije čvrstog materijala koje su formirane uglavnom nakon rata 1999. godine i faze rekonstrukcije stambenih naselja. Drugi faktori su neadekvatna upotreba pesticida u poljoprivredi, koji utiču na zagađenje zemljišta i životne sredine uopšte. Među uzrocima degradacije zemljišta su uništavanje drveća, bespravna sječa i požari. Kao rezultat toga, šteta u šumama na teritoriji opštine je značajna i veoma je teško sanirati. Nadalje, na nivou države ili općine ne postoji procjena obima štete u šumama. Raseljena su i najoštećenija i najugroženija područja, kuće od Istoka do Čerkoleza.

Biodiverzitet

Biodiverzitet na teritoriji opštine Istogut je prilično raznolik. Među najkarakterističnijim tipovima flore izdvajaju se: breu, bukva, bunga, dobro diferencirana porta, rit i višnja, asparar, platana (tashicapulare iz borbe, pronađena u fazi izumiranja kao što je ova), brambar, škot, javor i niske cetine na visini planine iznad 1500m. Kako su se vrste grupirale i uzgajale, kukuta, jesetra, vrba, hrast, bagrem itd.

Najreprezentativnije vrste faune „Bjeshketë Nemuna“, uključujući „Bjeshket e Istog“ i „Mokne“, su: ris (*Lynx lynx*), mrki medved (*Ursus arctos*), srna (*Capreolus capreolus*), divlja koza (*Rupicapra rupicapra*), carski orao (*Aquila heliaca*), brdski orao (*Aquila chrysaetos*), belokljuni soko (*Falco naumanni*), pulegra (*Tetrao urogallus*) itd., imaju nacionalni i međunarodni zaštićeni status. Navedeni su u IUCN (Međunarodna unija za očuvanje prirode), EU-RL (Evropska crvena lista), ŪR-RL (Svetska crvena lista), LKSH (Albanska knjiga nestalih), LKGJ (Kosovski zakon o lovu) itd. U vodama reke „Istog“ rastu sledeće žive ribe: deverika, som, jegulja, pastrmka, potočna pastrmka, deverika, deverika i dunavska pastrmka. U ovim rijekama ima i rakova, žaba i kornjača.

1.11.14 Podaci o lokalnoj ekonomiji

Najrazvijeniji privredni segmenti u opštini Istogut su poljoprivreda (primarna proizvodnja), stočarstvo (goveda, ovce, koze, ribnjaci i dr.), industrija, građevinarstvo, trgovina, usluge, (hoteli, zdravstveni turizam) itd. Ekonomija se uglavnom zasniva na poljoprivredi sa oko 60% građana koji su angažovani u ovom sektoru (oko 80% prije sukoba 1999. godine). Iako je došlo do smanjenja aktivnosti u ovom sektoru, a dijelom i zbog nedostatka investicija, poljoprivredna proizvodnja nije porasla. U privrednom razvoju opštine, grad Istok ima dominantnu ulogu, jer je najveći deo privrednih kapaciteta koncentrisan u ovom centru. Važnu ulogu ima i Banja sa svojim turističkim kapacitetima, zatim Đurakoci i Vrella, dok su ostali lokaliteti raštrkani po drugim selima. Takođe, treba napomenuti da se mnogi privredni kapaciteti nalaze na neasfaltiranim putevima. Prema podacima opštine, u 2016. godini u Istoku je bilo registrovano 2604 biznisa. Ovaj broj je zabilježio značajan porast u odnosu na prethodnu godinu, kada je u 2015. godini bilo registrovano 2084 biznisa, dok je prosječan porast poslova godišnje oko 150.

Tabela 3. Numri ndërmarrje të regulltë në komunën e Istogut

Sektor	Nr. Bizneseve	%
Tregtia me pakice ne dyqane jo te specializuar, ku mbizoteron ushqimi, pijet dhe duhani	301	11.56
Aktiviteti i taksive	218	8.37
Ndërtimi i objekteve banesore dhe jo banesore	132	5.07
Rritja e gjedheve per qumesht	97	3.73
Mirembajtja dhe riparimi i automjeteve	89	3.42
Fermt e perziera	48	1.84
Tregtia me pakice e veshjeve ne dyqane te specializuara	42	1.61

Tregtia me shumice e drurit, materialeve te ndertimit dhe pa jisjeve hidrosanitare	41	1.57
Kultivimi i dritherave (perveorizit), i bimeve bishtajore dhe i farerave va jore	38	1.46
Prodhimii bukes, simiteve dhe embelsirave te fresketa	36	1.38
Punime suvatimi	31	1.19
Tregtia me pakice e karburantit per automjete ne dyqane te specializuar	27	1.04
Tregtia me pakice e tekstileve ne dyqane te specializuara	29	1.11
Tregtia me pakice e artikujve elektronike, ngjyrave dhe xhamit, ne dyqane te specializuara	21	0.81
Tregtia me pakice e mallrave te tjera te reja, ne dyqane te specializuara	26	1.00
Transporti tjeter rrugor i pasagjereve p.k.t.	40	1.54
Hotelet dhe akomodimi i ngjashem	94	3.61
Restorantet dhe aktivitetet sherbyese levizese te ushqimit	87	3.34
Furnizimi me ushqim me porosi per raste	26	1.00
Aktivitetet sherbyese te pijeve	42	1.61
Tjera*	1139	43.74
Gjithsej	2604	100.00

- 1.11.14 Radna snaga u opštini Istok je procenjena na 40,5%: Stopa zaposlenosti je dosta niska, uzimajući u obzir broj radno aktivnog stanovništva. Stopa zaposlenosti iznosi 22,5% (izračunata je iz izvještaja zaposlenih i svih lica od 15 do 64 godine (25.504 lica). Stopa nezaposlenosti je 44,3% ili 4.579 lica.
- 1.11.15 437 ljudi ili 7,6% radi u sektoru industrije, 705 ljudi ili 12,3% u sektoru poljoprivrede, 2215 ljudi ili 38,5% u sektoru građevinarstva, trgovine i usluga, 2333 lica ili 40,6% u javnoj upravi, obrazovanju, zdravstvu, socijalnom sektoru sektoru usluga i 1% u ostalim sektorima. To pokazuje da 2333 osobe rade u javnom sektoru, dok ostali rade u privatnom sektoru.
- 1.11.16 1.11.14 Poljoprivreda
- 1.11.17 Poljoprivredni sektor u opštini Istok se smatra najvažnijim sektorom među opštim privrednim delatnostima. Opština Istok ima veliki potencijal u poljoprivrednom sektoru. Prema popisu poljoprivrede iz 2014. godine od strane ASK, radna snaga u poljoprivredi se procenjuje na 13.921 osoba. Nizijski deo, gde se nalazi glavna poljoprivredna proizvodnja, je na prosečnoj visini od 400-650 m, dok u regionu Istogutskih planina visina ponekad dostiže i preko 2000 m. Ovaj sektor se bavi proizvodnjom žitarica, drveća, povrća i mesnih prerađevina. Ukupna površina korišćenog zemljišta iznosi 23443,52 ha. Ukupna korisna površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 20653,91 ha. Od toga 11124,83 ha čine livade i pašnjaci. Obradivo zemljište - njive ukupno 9091,08 ha, od čega 66% zauzimaju žitarice - najviše se obrađuju pšenica, kukuruz, ovas, raž, ječam. Krmno bilje 23,6% (lucerka, zeleni kukuruz, djetelina i dr.). Drugi dio čine povrće, mahunarke, krompir, aromatične biljke itd. a samo oko 1% je pustoš. Broj poljoprivrednih gazdinstava u cijeloj opštini je 5063, od čega su velika većina porodičnih, a samo 12 pravnih lica. Zasadi drveća obuhvataju 313,59 ha.
- 1.11.18 Što se tiče navodnjavanja obradivog zemljišta, 4753 ha ili 47,7% površine poljoprivrednog zemljišta nalazi se u Istočnoj Gujranvali. Prema KRU Drinii Bardhë - Pejësi, projektovana površina za navodnjavanje je 11,700 ha, dok je moguća površina za navodnjavanje 4580 ha.
- 1.11.19 Opština Istogutë je poznata po svojim farmama za uzgoj ribe. Od površine vode, skoro 9 ha su hurdha. Unutar grada Istogutasime i 6 drugih klisura, kapije manjeg kapaciteta. Ostali sa ovim kapacitetima su izdvojeni iu još nekoliko mesta na teritoriji opštine Istok. Dakle, proizvodnja ribe se smatra važnom djelatnošću opštine i ima perspektivu daljeg razvoja, na osnovu bogatstva njenih vodnih resursa.
- 1.11.20 1.11.15 Lokalni turizam
- 1.11.21 Lokalni turizam u opštini Istok je prilično razvijen. Negovanje turizma u opštini Istok pomažu Nacionalni park, Park prirode, vodni resursi i hotelske usluge sa ribom i pomfritom. Turistički proizvod koji ova opština danas nudi zasniva se i na rehabilitacionom termalnom centru Banje i jednodnevnom izletničkom turizmu u gradu Istoku i Banji. Iako postoji nekoliko farmi za uzgoj ribe, mnogi domaći i strani turisti posećuju restorane u kojima se služi riba uzgojena u hladnoj izvorskoj vodi Istoka. U ljetnoj sezoni broj turista je veći, o čemu svjedoči i nastanak otpada, koji je veći po stanovniku.

Istoško kupatilo, popularno poznato kao Pečka Iligja, jedno je od najatraktivnijih mesta za ne samo turističke, već i rehabilitacione tretmane. Osim toga, tu su i sobe za tretmane hidroterapije, parafinoterapije, elektroterapije i teretane za fizioterapijske vježbe. Ima površinu od 20.000 m². Banju posjećuju i svakodnevni izleti, kojima je odredište izvor termalne vode i centar u cjelini. Grad Istok često posećuju jednodnevni izleti, koji uglavnom imaju prirodni izvor vode iznad naselja i ribnjak sa hotelskim i uslužnim objektima.

1.11.22 Javne institucije

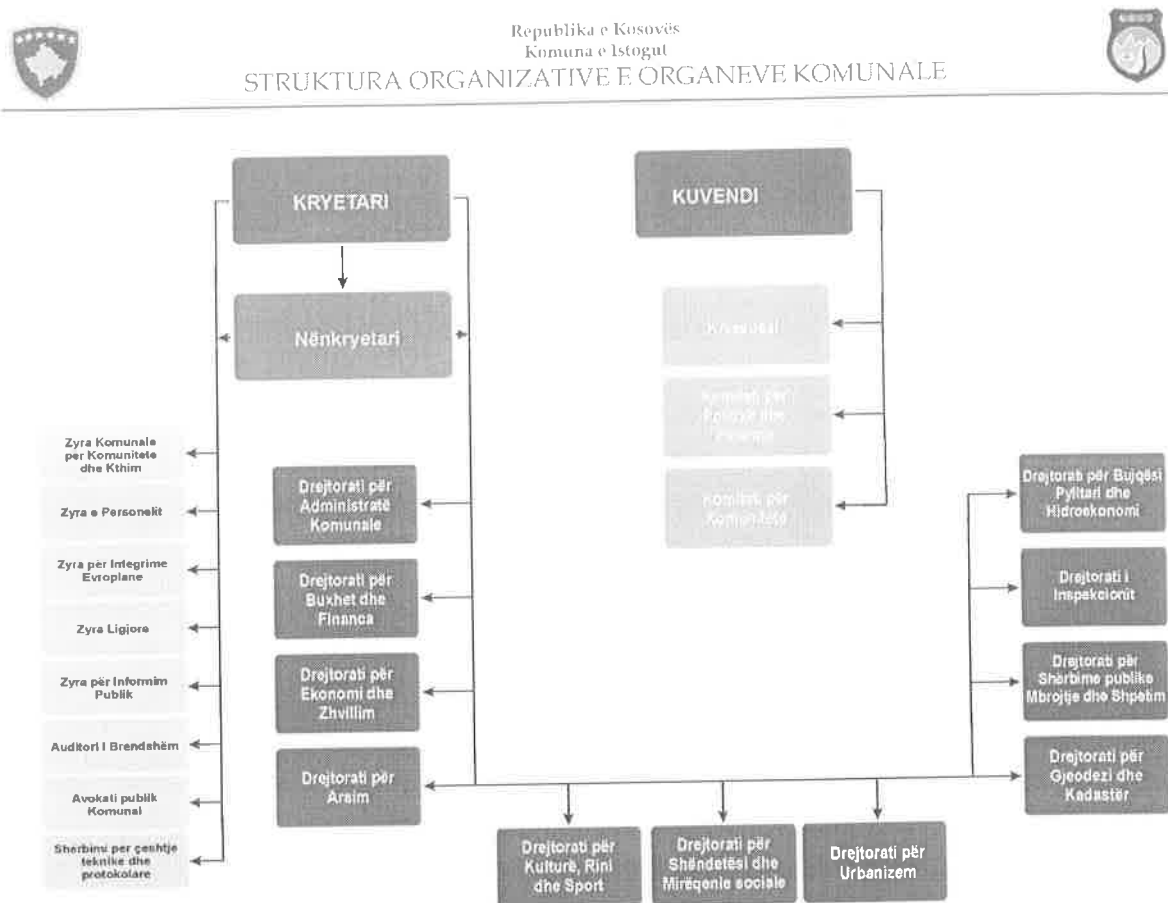
Javne uprave

Glavna zgrada institucije javne uprave nalazi se u opštinskom centru grada Istoka. U okviru organizacionog sistema hemijske opštine Istogut, vidi sliku 2.

Međutim, administrativne usluge se pružaju u nekoliko centara mesnih zajednica: Gurakoc, Banjë, Vrellë, Rakosh. Pošte i banke nude i druge važne usluge koje se trenutno nude na nivou mesnih zajednica. Takve usluge su takođe dostupne u Gurakovcu, Banjë, Vrellu, Rakošu, Osojanu. Stambena površina za zgrade institucija javne uprave iznosi 0,62 m². Stanovništvo, dok je indeks iskorištenosti katastarske parcele 80% (bez zatvora).

Važna javna infrastruktura

Popravni centar u Dubravi nalazi se između sela Dubrava, Belopojë, Mojsir i Syneje; i na

regionalnom putu Belopojë-Istog i lokalnom primarnom putu Syneje. Površina parcele je ~24,1 ha.

Fig.2. Struktura organizative e Komunës së Istogut

1.11.27 Obrazovanje

U opštini Istoku obrazovanje je organizovano na dva nivoa; Ustanove predškolskog obrazovanja i ustanove preduniverzitetskog obrazovanja.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje - postoji 5 republičkih predškolskih ustanova (vrtića) sa 275 registrovane dece, a njihov kapacitet je 350 dece.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje odvija se u osnovnim školama u kojima je registrovano 428 djece (2018/2019.). Broj vrtića je veoma mali u odnosu na standarde, gdje je populacija koju ustanova opslužuje 2000 stanovnika, područje opsluživanja je:

Tabela 4. Optimalni radijus zraka (m)

	Rrezjashërbyesepoptimalenëvijenajrore (m)	
	Per vendbanime urbane	Per vendbanimerurale

Çerdhe	300	300
Kopshte	500	900

d.m.th opština je trebalo da ima 25-30 predškolskih ustanova, ako se za osnovu uzme uslužno stanovništvo, a i više ako se kriterijumom meri najveća dozvoljena udaljenost između doma i vrtića. Međutim, u stvarnosti, ni kapaciteti ovih objekata koje danas imamo nisu dovoljno iskorišćeni, prema stepenu ekonomskog i socijalnog razvoja stanovništva.

Broj učenika u 2018/19. godini u vrtiću je 275 djece, predškolski podnivo 428 učenika, 1-5 podnivo 2914 učenika, 6-9 podnivo 2297 učenika, 10-12 podnivo je 1557 učenika. Osnovno obrazovanje u selu je organizovano u 11 osnovnih škola i 15 odvojenih paralelnih. Od toga, 2 škole su srpske, 1 mješovita (albansko-bosanska) i 10 albanskih škola, dok su odvojene paralele 1 mješovita i 14 albanskih. U 2018/2019. godini u osnovno obrazovanje u 308 paralelnih škola upisan je ukupno 7.471 učenik. Prostor škola, prema procjeni DKA, iznosi 29,69 m² po učeniku.

Naše umetničko obrazovanje je organizovano u dve obrazovne institucije, u srednjoj školi "HaxhiZeka" u Istoku i SHMT "Mithat Frashëri" u Đurakovcu, dok posebna paralela SHMT radi u zatvoru Dubrava. Ukupan broj učenika koji pohađaju više srednje obrazovanje je 1967 učenika.

Shëndetësia U opštini postoji ukupno 14 ustanova koje pružaju zdravstvene usluge. Javna zdravstvena služba u opštini Istoku organizovana je na tri nivoa:

- Glavni centar porodične medicine (QKMF), koji se nalazi u Istoku,
- Centri porodične medicine (QMF) u Banjë, Vrelle, Rakosh, Gjurakodhe
- Punktovi porodične medicine u Kalicanu, Dobrushë, Saradran, Veriq, Cërkolez, Osojan, Zallq, Shushicë, Dubravë

U grafičkom dijelu uslužno područje je ono koje se nalazi unutar kruga u radijusu od 10 km od zgrada Doma porodične medicine i 3 km od punkta porodične medicine, što predstavlja maksimalnu udaljenost od Vaše kuće do medicinske službe. , najpogodniji dijelovi za stanovanje su izvan ovog područja. Planovi opštine su: izgradnja centara porodične medicine (u Kerninu i Padalištu) kao i stomatoloških kancelarija u osnovnim školama u Đurakovcu, Istoku, Vrelu i Banji. U opštini Istogut postoji 17 privatnih domova zdravlja, od kojih je 5 privatnih stomatoloških centara, za koje nemamo detaljnije informacije.

Relevantni opštinski dokumenti

Razvojni plan opštine Istok 2018-2026

Plan razvoja opštine mora da obezbedi okvir za dugoročni razvoj opštine, definišući dugoročne ciljeve razvoja i identifikujući strateške prioritete sa kojima se moraju obezbediti:

- Održiv ekonomski razvoj, sa više novih radnih mjesta
- Napredan društveni razvoj i jednake mogućnosti pristupa za sve
- Zastita i održivi razvoj životne sredine - prirodnih i kulturnih resursa
- Integrisana infrastruktura i efikasni servisi za građane.

• Ovaj dokument sadrži i Plan upravljanja otpadom 2016-2021, koji definiše politiku upravljanja komunalnim otpadom i odgovorne strane.
Strateška procena uticaja na životnu sredinu Zonske karte opštine Istok, 2021.
Glavni cilj VSM-a je orijentacija Opštinske mape zona Istogut, minimizirajući svaki potencijalni negativan uticaj koji može proizaći iz njene implementacije.
Lokalni operativni plan za vanredne situacije Istoka

2 Gjendjaekzistuese e menaxhimittëbeturinave

2.1 Tëdhënatpërmbeturinatkomunale

Na osnovu godišnjeg izveštaja AMMK-a za 2021. godinu, nastanak otpada u opštini Istogu je prikazan u tab. 5. Opština Istok nije izradila nikakvu analizu stvaranja otpada. Stvaranje otpada prikupljeno na osnovu vaganja na lokalnoj deponiji u Tučepitu, gdje se sav otpad šalje.

Sasia e mbeturinave të grumbulluar dhe deponuara 2021 ngandërmarrja "Ambienti"				
Vi ti	Mbeturinat e grumbulluar nga Ambienti (ton)	Mbeturinat e grumbulluar nga deponitë ilegale (ton)	Mbeturinat e ripërdorura / ricikluara	Totali i sasisë së mbeturinave të deponuar nga Ambienti (ton)
20				
21	16,256 t	NA		16,252 t

Ne želimo da radimo nikakve analize o sastavu/sastavu embeturina. Pošto je opština Istok deo regiona Peć, u vezi sa sastavom otpada, mi ćemo uzeti analizu i procenu slučaja opštine Peć. Sastav količine otpada koji je rezultat analiza bio je sljedeći, vidi tabelu 6.

Tabela 6. Sastav otpada na osnovu analize sastava otpada 2020-2021 (Opština Peć).

Lloji i mbeturinave	Analiza e parë A1 2021		Analiza e dytë A2 2022		Mesatarja nga A1 dhe A2
	Kilogram	Përbërja në %	Kilogram	Përbërja në %	Përbërja në %
Mbeturinat Komunale					
Letër dhe karton	439.63	21.30%	355.3	17.00%	19.15%
Qelq	119.71	5.80%	148.39	7.10%	6.45%
Mbeturina të biodegradueshme nga kuzhinat dhe mensat	633.65	30.70%	798.38	38.20%	34.45%
Tekstil	132.10	6.40%	110.77	5.30%	5.85%
Plastikë	392.16	19.00%	415.91	19.90%	19.45%
Metal	22.70	1.10%	20.9	1.00%	1.05%
Mbeturina tjera komunale	324.05	15.70%	240.35	11.50%	13.60%
Totali në kg dhe në %	2,064	100.00%	2,090	100.00%	100.00%

2.2 Shërbimi i grumbullimit dhe transportit të mbeturinave

2.2.1 Operatorët e shërbimit të grumbullimit dhe transportit

Odvoz smeća u opštini Istok vrši KRM "Životna sredina", operativna jedinica u Istoku. KRM "Životna sredina" je pododgovorna i ovlašćena od strane Opštine Istok.

Pored ovog operatera, postoje i neki operateri za reciklažu koji nisu licencirani i koji nisu dio sistema organizovanog upravljanja otpadom.

Tabela 8: Operatorët për menaxhimin e mbeturinave nën përgjegjësi komunale

	Emri i operatorit (biznesit)	Forma e pronësisë	Kategoria e menaxhimit të mbeturinave	Mbulimi me shërbim %	Statusi i kontraktimit (po/jo)
--	---------------------------------	----------------------	---	----------------------------	--------------------------------------

Operatori 1	KRM "Ambienti" Njësia Operative Istog	Puplike	Mbeturinakom unale	90tëekonomi vefamiljaren ëkomunë	Marrëveshje përsërbim
-------------	--	---------	-----------------------	--	--------------------------

Tabela 9: Operatorët tjerët e mbeturinave që operojnë në territorin e komunës

	Emri i operatorit (biznesit)	Forma e pronësisë	Kategoria e mbeturinave të menaxhuara	Sasia e mbeturinave të menaxhuara
Operatori 1	NA	-	-	-

2.2.2 Mbulimi me shërbim

Mbulimi me shërbim për grumbullim të mbeturinave në Komunën e Istogut është 90 %, shih tabelën 10. Nëse krahasohet me vitin 2021, mbulueshmëria është rritur për 16.10%.¹

Tabela 10: Mbulimi me shërbim në territorin e komunës³

Emri i operatorit	Numri i EF	Numri i EF të shërbyera	Numri i bizneseve aktive	Numri i bizneseve të shërbyera	Numri i institucioneve	Numri i institucioneve të shërbyera
KRM "Ambienti"	6,741	6,065	-	664	-	50

Opština Istok ima 50 naselja uključujući i centar grada Istoka. Pokrivenost uslugama u stambenim područjima prikazana je u tabeli 11. a otpad odvojen na izvoru. Na mnogim mjestima, broj EF usluga je veći od broja registrovanih EF-a. To je rezultat kretanja stanovništva.

Ako se pozovemo na statistiku iz 2011. godine za EF i broj EF usluženih u 2021. godini, onda procenat hemikalija, vidi tabelu 11.

% pokrivenosti uslugama za naselja ne odgovara ukupnoj pokrivenosti od 90% prema izvještaju 2021-AMMK.

Tabela 11. Mbulimi i shërbimit për EF sipas vendbanimeve

Nr.	Vendbanimi	Numri i EF (ASK 2011)	Numri i EF të shërbyera	Mbulimi me shërbim %	Numri EF me ndarjenë b urim	EF me ndarjenë buri m %	Lloji i ndarjes ë mbeturinave ²
1	Banjë	277	330	119.13	0	0	
2	Banjicë	105	61	58.09	0	0	
3	Belicë	10	Pa banushme	0.00	0	0	
4	Bellopojë	27	130	481.48	0	0	
5	Carrallukë	94	50	53.19	0	0	
6	Cerkoleezë	50	20	40	0	0	
7	Cerrcë	215	264	122.79	0	0	
8	Dobrushë	242	170	70.24	0	0	
9	Dragolec	73	48	65.75	0	0	
10	Drejë	61	85	139.34	0	0	

¹Raport i përgjendjen e mbeturinave në Kosovë për vitin 2021, AMMK(2022)

²Spjegimi i infrastrukturës së ndarjes të EF, psh., pajisje me komposter individual, sistem me dyshporta (riciklueshmëti të përciklueshme)

11	Dubovë e Vogël	49	47	95.91	0	0
12	Dubravë	124	157	126.61	0	0
13	Gjurakoc	410	370	90.24	0	0
14	Istog	992	1130	113.91	0	0
15	Istog I Poshtëm	106	264	249.05	0	0
16	Kaliqan	149	193	129.53	0	0
17	Kashicë	86	150	174.41	0	0
18	Kërninë	77	80	103.89	0	0
19	Kosh	36	26	72.22	0	0
20	Kovragë	124	190	153.22	0	0
21	Lubovë	138	110	79.71	0	0
22	Lubozhdë	165	123	74.54	0	0
23	Llugë	89	72	80.89	0	0
24	Llukac I Begut	192	114	59.37	0	0
25	Llukac I Thatë	32	20	62.5	0	0
26	Mojstirë	37	103	278.37	0	0
27	Muzhevinë	110	131	119.09	0	0
28	Orobërd	196	155	79.08	0	0
29	Osojan	28	78	278.57	0	0
30	Polanë	2	Pa banushme	0.0	0	0
31	Prekallë	63	49	77.77	0	0
32	Prigodë	98	100	102.04	0	0
33	Rakosh	137	108	78.83	0	0
34	Serbobran	53	35	25.54	0	0
35	Sinajë	40	51	127.5	0	0
36	Staradran	256	154	60.15	0	0
37	Studenicë	243	228	93.82	0	0
38	Suhogërlle	133	71	53.38	0	0
39	Shalinovicë	18	12	66.66	0	0
40	Shushicë	240	50	20.83	0	0
41	Tomoc	132	225	170.45	0	0
42	Trubuhoc	141	79	56.03	0	0
43	Tuqep	3	4	133.33	0	0
44	Uçë	121	126	104.13	0	0
45	Veriq	71	21	29.57	0	0
46	Veriq I Ri	5	5	100.00	0	0
47	Vrellë	472	473	100.21	0	0
48	Zabllaq	79	67	84.81	0	0
49	Zallq	89	71	79.77	0	0
50	Zhakovë	51	40	78.43	0	0
Totali		6741	6065, sipas AMMK)	104.28%		

U registrovanim naseljima Belince sa 10 porodičnih gazdinstava i Polan sa 2 nemamo usluge jer nema stanovnika.

2.2.3 Tipologija e ofrimit të shërbimit

Pružanje usluga sakupljanja otpada u opštini Istogu je podeljeno na dve oblasti: urbano područje, centar i ruralno područje. Sledeća tabela deli uslužno područje na tri dela: urbano područje, centar i ruralno područje. U gradu preovlađujući oblik usluge su zajednički kontejneri, dok su u ruralnim područjima jutarnji i večernji oblik usluge. Učestalost servisa u urbanom području je 1-2 puta dnevno u zavisnosti od područja i nastajanja otpada, u ruralnom području smeće se odvozi jednom sedmično. Što se tiče infrastrukture za

razdvajanje, ako ona ne postoji u opštini, zubi se bacaju u mešovite kontejnere/ražnjeve i takve stvari sakuplja operater.

Tabela 12: Tipologjiadhefrekuenca e ofrimitëshërbimit

Vendbanimi	EF tëshërbyerader ëmëderë %	Frekuenca e shërbimit	EF tëshërbyera me shporta / kontejnerëtëpërbashkët %	Frekuenca e shërbimit
Zona urbane qendra ³	15%	6 ditënëjave	85%	(çdodite)
Zona rurale	100%	1 here nëjave	-	-

2.2.4. Sredstva za odlaganje, sakupljanje i transport komunalnog otpada

Sredstva za odlaganje, sakupljanje i transport komunalnog otpada su pod upravom KRM-a „Životna sredina“, vidi tabelu 13. U Eastogu većina sredstava za odlaganje otpada su korpe od 120l i kontejneri od 1,1m3. Stanje ove opreme je uglavnom dobro, iako su potrebna stalna ulaganja u njihovu obnovu.

Tabela 13: Pajisjetpërhudhjendhegrumbullimin e mbeturinave

Llojiikontejnerit	Numri	Gjendjetë mire %	Gjendjefunksional e %	Gjendje jo të mire %
Shporta 120 l	860	100	-	-
Shporta 240 l	-	-	-	-
Kontejnerë 1.1 m3 metalik	402	-	70 (280 kontejner)	30 (122 kontejner)
Kontejnerë 1.1 m3 plastikë	-	-	-	-
Kontejnerë 5.1 m3	5	-	60	40
Kontejnerë 7.1 m3	19	-	40	60
Kontejnerë 30 m3 - Transfer	-	-	-	-

Vozila za prevoz otpada (kamioni) i druga vozila za sakupljanje i transport komunalnog otpada, uključujući i transportna vozila, koja su pod upravom KRM „Životna sredina“, prikazana su u tabeli 14. Serviser ima na raspolaganju znatan vozni park od 10 kamiona, od kojih 4 nisu u dobrom operativnom stanju. Ovi kamioni su stari 20 godina ili više i imaju dosta kvarova i potrošnje goriva i emisije stakleničkih plinova..

Tabela 14: Pajisjetpërgrumbullimdhe transport tëmbeturinave

Brendi	Tipi	Kapaciteti ton apo m3	Viti iprodhimit	Targat	Gjendja (e mirë /funksionale/e keqe)
Ford	Kompaktor	7 T	2011	03-671-EI	Funksional
Mercedes Automatik	Kompaktor	11 T	2000	03-571-ET	Funksional
IvecokCalabrez	Kompaktor	7T	2000	03-207-GO	Funksional
Mitcubishi	Kompaktor	4T	2009	03-480-CA	Funksional

³Ndërtesashumëkatëshe me banimkolektiv

Merceds me Grepa	Kompaktor	5T	1987	03-134-FB	Funksional
Fap14x14	Vetëngarkues	7T	1989	03-677-AH	E keqe
Kamionet T4	Vetëngarkues	1T	2000	03-453-AI	E keqe
Mercedes 4.3t	Vetëngarkues	4.3T	2004	03-206-GO	Funksional
Man	Vetëngarkues	5T	2007	03-219-HD	Funksional
Mercedes Benz	Vetëngarkues	8T	2022	03-690-HP	E mirë
Mercedes kiperash	Vetëngarkues	5T	1973	03-904-DN	E keqe
Traktor	-	-	-	Nëshfrytzim	Funksional

2.3.Rishikimi i implementimit të planit

U planu upravljanja otpadom 2016-2021, opština Istok je imala 15 glavnih uslužnih i institucionalnih ciljeva.

U sljedećoj tabeli su detaljno prikazani ciljevi plana, indikatori uspješnosti, planirani ciljevi, njihova realizacija, a za svaki cilj dati su konkretni komentari. Generalno, rezultati realizacije ciljeva su skromni zbog nedostatka infrastrukturnih i institucionalnih kapaciteta.

Bez obzira na trenutni pregled PKMM-a, on bi trebao poslužiti kao lekcija i smjernica za izradu sljedećeg PKMM-a, kako bi se jasno pozabavile okolnostima i razlozima koji su uticali na neispunjenje ciljeva.

Tabela 10: Pasqyra e realizimit të objektivave të PKMM aktual

	Objektiva e MM	Treguesi i performancës	Caku	Realizimi	Favorshëm / pafavorshëm	Koment
O1	Riorganizimi i zonave për shërbimet e grumbullimit të mbeturinave	1	1	0	Pafavorshëm	Mungesa e fondeve të infrastrukturës
O2	Rritja e graduale e embulueshmërisë meshërbime.	%	100 %	90 %	Pafavorshëm	Mungesa e fondeve të infrastrukturës
O4	Ndarja e mbeturinave në burime dhe kolla të publik dhe institucionet.	1	1	0	Pafavorshëm	Mungesa e fondeve të infrastrukturës dhe pandemi
O5	Ndarja e mbeturinave në burime dhe disa lagje apo vendbanime të komunës.	1	1	0	Pafavorshëm	Mungesa e fondeve të infrastrukturës dhe pandemi
O6	Ndarja e mbeturinave në sheshes publike – ishujt e gjelbër.	1	1	0	Pafavorshëm	Eshten në shkruar marrëveshja, por nuk është filluar
O7	Përcaktimi i lokacionit për pranimin e mbeturinave të vëllimshme	1	1	1	Favorshëm	Lokacioni është përcaktuar.
O8	Krijimi i sistemit lokal të kompostimit	1	1	0	Pafavorshëm	Mungesa e fondeve të infrastrukturës dhe pandemi
O9	Grumbullimi dhe transportimi i vecantë mbeturinave të shtrazore.	1	1	0	Pafavorshëm	Dobësinë e batim
O10	Ndarja e mbeturinave me medicinaleng mbeturinatat komonale	1	1	1	Favorshëm	
O11	Identifikimi i lokacionit për ndërtimin e qendrës grumbulluese për mbeturinat ngandërtim dhe molimi	1	1	1	Favorshëm	Lokacioni është përcaktuar.
O12	Miratimi i rregullores	1	1	1	Favorshëm	Rregullorja është hartuar dhe miratuar
O13	Emërimi i zyrtarit për menaxhim të mbeturinave	1	1	1	Favorshëm	Zyrtari është emëruar

O1 4	Organizimi i procesit të përcaktimit të tarifave të shërbimit të grumbullimit të mbeturinave komunale	1	1	1	Favorshëm	Procesi është zbatuar
O1 5	Krijimi i kampanjës për vetëdijësim dhe informim rreth efektive pozitivedhe negative të mbeturinave, rrethorarit dhe rregullave të grumbullimit dhe hedhjes së mbeturinave.	1	1	1	Favorshëm	Jane mbajtuara takimesipasma savetepandemise

2.3 Performance e shërbimit

2.3.1 Efikasiteti i stafit të ofruesit të shërbimeve

Osoblje angazhohet na pružanju usluga uključuje osoblje koje je direktno angažovano u operacijama, kao i direktno i administrativno osoblje koje podržava pružanje MM usluga. Ukupan broj zaposlenih je 66, a odnos direktnog osoblja i administrativnog osoblja je 64% / 36%. Uopšteno govoreći, efikasnost osoblja KRM-a u opštini Istok nije povoljna, posebno ako je indikator izračunat za potrošače koje opslužuje osoblje (naglašena operativna neefikasnost).

Broj zaposlenih koji rade u službama za upravljanje otpadom je 39. U 2021. godini efikasnost komunalne službe za upravljanje otpadom u opštini Istoku prikazana je u tabeli 16.

Tabela 16: Efikasitetiistafittëshërbimevetë MM

Kategoria	Numriistafit
Stafidirekt	
Kryepunëtorë	
Shoferë	6
Punëtorë	19
Total stafidirekt:	25
Stafindirekt dhe administrativ	
Drejtorët e bordit	-
Menaxhmentilartë ⁴	-
Zyrtarëtërangut tëmesëm	5
Stafteknik	4
Zyrtarëtërangut filllestar	5
Stafjetër	-
Total stafindirekt dhe administrative:	14

⁴KE, ZKF, drejtorët e departamenteve, dhe pozitatjetër të larta.

Total staffë MM	39
Mbeturinatëgrumbulluara	16,256 t
Efikasitetistafit / ton mbeturinatëgrumbulluara	2,4
EF tëshërbyera	6,065 EF
Efikasitetistafit / EF tëshërbyera	6,4

2.3.2 Performanca e asetëve të grumbullimit dhe transportit

KRM "Ambienti", koji posluje u Opštini Istok, ima ovaj učinak sakupljanja i transporta otpada, vidi tabelu 17. Prosečna potrošnja nafte je 3,8 l/tona i ista je prilično visoka jer opština Istok ima deponiju u blizini. Na ovu neefikasnost utiče nedostatak detaljnog operativnog plana i prisustvo zastarele mašinerije koja nije efikasna.

Tabela 17: Performanca e grumbullimitdhetransportittëmbeturinave

Kategoria	
Kamionëtnëoperim	8
Kapacitetimaksimaloperues (ton)	36
Mbeturinat e Grumbulluara (ton/vit)	16,256 ton
Xhiro (xhiro/vit)	2,980
Kilometrazhi (km/vit)	174,417
Konsumiinaftës (l/vit)	61,220
EfikasitetiShfrytëzimit %	
Konsumiinaftës l/100km	35 l/100 km
Konsumiinaftës l/ton	3.77l/ton

2.4 Performancafinanciare e MM

2.4.1 Shpenzimet e shërbimit të MM

Troškovi usluge upravljanja otpadom za Opštinu Istok u 2021. godini prikazani su u tabeli 18. Struktura troškova za pružanje usluga otkriva činjenicu da najveći deo troškova ide na plate i administrativne troškove, dok je amortizacija veoma mala. zbog zastarjele imovine. Operator mora poboljšati efikasnost rada i obezbijediti dodatna sredstva za kapitalna ulaganja u obnovu.

Tabela 18. Shpenzimet e shërbimitë MM

Kategoria e kostovedheshpenzimeve	Kostot (€/vjet)	Pjesëmarrja %
Shpenzimet e pagave	269,148	62.56%
Shpenzimet e materialit direkt ⁵	134,312	31.22
Shpenzimet indirekte dhe administrative	13,304	3.09
Amortizimi	134,30	3.12
Total:	430,194	100%

2.4.2 Të hyrat dhe arkëtimi i ofrimit të shërbimeve të MM

Të hyrat nga arkëtimi i shërbimit për menaxhimin e mbeturinave në Komunën e Istogut e bënë KRM "Ambienti". Sipas raportit për jetor për menaxhimin e mbeturinave për të hyrat dhe arkëtimin janë të paraqitura në tabelën 19. Amvisëritë janë kategoritë më të rëndësishme të të hyrave 69% e pasuar nga bizneset 16% dhe institucionet 15%. Shkalla e arkëtimështë 103% përshkak të arkëtimështë borxheve të jetrandërsapër amvisëritë 101%.

Tabela 19: Të hyrat dhe arkëtimi i ofrimit të shërbimeve të MM

Të hyrat operative	Të hyrat		Arkëtimi	
	€	%	€	%
-Amvisëritë	320834	69,0%	324264	101,1%
-Bizneset	74445	16,0%	78385	105,3%
-Institucionet	69892	15,0%	76324	109,2%
-Ngashërbimet për jetë kontraktuar		%		
Total:	465171	100%	478974	103,0%

2.4.3 Mbulimi i kostove dhe efikasiteti i operimit

Mbulimi i kostos dhe efikasiteti për menaxhimin e mbeturinave komunale në Istog për vitin 2021, është paraqitur në tabelën 20. Komuna e Istogut i mbulon kostot përse kjo bëhet në kurrit të investimeve që kanë përfaqësuar paraqetshabilitet në periudhë afatmesme dhe afatgjatë.

Tabela 20: Mbulimi i kostos dhe efikasiteti i operimit

--

⁵Nafta, pagesa e deponisë, mirëmbajtja dhe riparimet e kamionëve dhe kontejnerëve, regjistrimi i kamionëve, etj.

Kostot e MM	416764
Tëhyrat e MM	465171
Arkëtimi	478974
Shkalla e mbulimitngafaturim i%	116%
Shkalla e mbulimitngaarkëtimi %	115%
Kostopër ton tëmbeturinave	25,6 €/t

2.5 Infrastruktura përndarje, riciklim dhe deponim të mbeturinave

2.5.1 Qendrat e transferit dhe të riciklimit

U opštini Istok ne postoi centar za transfer i reciklažu otpada. Otpad koji prikuplja EF, preduzeća i institucije šalje se na ovlašćenu neopštinsku deponiju u Tučepu, koja je prvobitno bila projektovana kao transfer stanica i degradirala se u nekontrolisanu deponiju i žarište životne sredine.

deponija

Ovlašćenjem Direkcije javnih službi u Opštini Istok, otvorena je deponija otpada na lokaciji Tučepi. Deponija je u upotrebi od 2002. godine i prvobitno je bila namenjena da se koristi kao transfer stanica, koja bi slala otpad na regionalnu deponiju u Sferki – Peć.

Međutim, na osnovu udaljenosti i cene transporta do sanitarne deponije u Peći (42 km), jedinica KRM-a „Ambienti“, u Eastogesti, nastavlja sa odlaganjem otpada na ovoj deponiji.

Deponija ne ispunjava zakonski standard za odlaganje gradskog otpada. Deponija nema izolacijski sloj koji bi spriječio kontaminaciju podzemnih voda i tla zagađujućim vodama na deponiji, nema čak ni infrastrukturu za odvođenje vode do lagune za odlaganje, nema ograde i nema cijevi za izvlačenje plinova, dijelovi prekriveni slojem zemlje

2.7. Upravljanje sopstvenom kategorijom otpada

Upravljanje ovim otpadom nije organizovano u opštini Istok, i ne postoje razlozi za prisustvo i odlaganje ovih predmeta oko kompjutera i na divljim deponijama.

- Upravljanje otpadom od izgradnje i rušenja:

Općina Enden uk odredila je lokaciju za MND. Takođe, opština još nije prošla poreski proces. Zbog slabosti u zakonskoj implementaciji, odlaganje ovog otpada na neprikladna mjesta, dajući opštini moć divljih deponija.

- Upravljanje životinjskim otpadom

Ovaj otpad se često baca u komunalne kontejnere, a izlivanje oštećuje operatera, koji je primoran da plaća visoke naknade za nelegalno odlaganje. Takođe, realizacija prerađivačkog centra u Drena je oštetila ovu kategoriju otpada.

- Upravljanje medicinskim otpadom

Opština Istok

Upravljanje i sakupljanje medicinskog otpada obavljaju licencirane kompanije koje oštne frakcije i opremu šalju na sterilizaciju, dok se infektivni dio šalje na spaljivanje u Regionalni bolnički centar. Međutim, upravljanje ovom kategorijom još uvijek nije na željenom nivou.

- Upravljanje sopstvenim kategorijama otpada

U Opštini Istok ne postoji organizovan oblik upravljanja sopstvenim kategorijama otpada, a operateri koji posluju sa njima nisu licencirani i stoga ne sprovode svoje radnje u skladu sa zakonskim okvirom.

3 Objektivat e MM dhe plani operacional

3.1 Vizioni i MM

3.2 Opština Istogu je opština koja promovise održivo upravljanje otpadom zasnovano na principima cirkularne ekonomije sa ciljem zaštite životne sredine, očuvanja prirodnih resursa i lokalnog ekonomskog razvoja!

3.3 Opština Istogut ima za cilj da pruži usluge upravljanja otpadom svim svojim građanima. Pored ove akcije, opština ima za cilj povećanje kvaliteta usluga kroz saradnju sa svojim građanima i drugim relevantnim akterima.

Promoviranjem 3R koncepta, odnosno smanjenja, ponovne upotrebe i recikliranja, opština ima za cilj da postepeno počne sa odvajanjem otpada (od domaćinstava, do škola i institucija i preduzeća), da educira građane o prednostima dijeljenja otpada i da stvori infrastrukturu za lokalno stanovništvo. ekonomski razvoj, odnosno stvaranje mogućnosti za građane da stvore finansijski održivo poslovanje u sektoru. Na kraju krajeva, opština ima za cilj stvaranje čistijeg okruženja za svoje građane, što će dovesti do povećanja blagostanja građana.

Objektivat dhe caqet e MM

Standardizovani format PKMM sadrži pet ciljeva predstavljениh u sljedećoj tabeli (iako lista nije ograničena):

Tabela 21: Lista e propozuar e objektivave të planit	
Numri objektivit	Emërtimi
Objektivi 1	Parandalimi dhe minimizimi i gjenerimit të mbeturinave
Objektivi 2	Ripërdorimi dhe ciklimi i mbeturinave
Objektivi 3	Ofrimi i shërbimeve cilësore, efektive dhe efikas të shërbimeve
Objektivi 4	Trajtim dhe deponimi i sigurt i mbeturinave si mjete i fundit
Objektivi 5	Zhvillimi i kapaciteteve institucionale për menaxhimin e mbeturinave

3.4 Objektivi 1: Parandalimi dhe reduktimi i krijimit të mbeturinave

Komuna e Istogut është e përkushtuar që të bëjë hapat e vendosur në parandalimin respektivisht reduktimin e gjenerimit të mbeturinave. Parandalimi dhe reduktimi i gjenerimit të mbeturinave shkon në linjë me hierarkinë e prioritetit të menaxhimit të mbeturinave të sanksionuar me ligdhestrategji.

Tabela 22: Kornizastrategjike e Objektivit 1

Nr	Aktiviteti / masa	Treguesi	Vleraba zë				Caku			
			2022				202			
			2022	202	202	202	202	202	202	202
1.	Mbeturinatëgrumbulluarapërkokëbanori (kg /pcp /ditë)(- 2%)	Sasia e mbeturinave të grumbulluara nga ofruesi i shërbimeve (kg /pkb/ditë)	1.26	1.2	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1
1			3	3	1	8	6	7		0
1.	Riorganizimi i shërbimit për të mundësuar matjen e mbeturinave të grumbulluara	Shërbimi i shërbimit për të mundësuar matjen e mbeturinave të grumbulluara	-	-	1	-	-	-	-	-
2										
1.	Zbatimi i tarifave volumetrike	Tarifat volumetrike janë miratuar dhe po aplikohen	-	-	1	-	-	-	-	-
3										
1.	Futja e pakos stimuluese	Pako stimuluese është hartuar dhe miratuar	-	-	-	1	-	-	-	-
4										
1.	Shpërndarja e kompostereve individuale	Numri i kompostereve individuale të shpërndarë për EF dhe biznese „zero ëaste“	-	50	50	50	100	100	100	100
5										
1.	Zbatimi i fushatës informative për parandalimin dhe minimizimin e imitimit të grumbullimit	Fushata informative po zbatohet	-	1	1	1	1	1	1	1
6										

3.4.1 Masat dhe aktivitetet për zbatimin e Objektivit 1

Reorganizacija usluge kako bi se omogućila primjena tarifa na osnovu mjerenja:

Dosadašnji način organizovanja usluge, osim samih privrednih subjekata i institucija, nije zasnovan na mjerenju otpada nastalog za sakupljanje. Čak iu slučaju prikupljanja od vrata do vrata za domaćinstva u ruralnim stambenim područjima, nema mjerenja za domaćinstvo koje se opslužuje. Ova vrsta usluge ne dozvoljava primjenu naknada na osnovu mjerenja i kao takva treba se transformisati. Takođe, pružao ci usluga nemaju tehniku niti kapacitet da implementiraju volumetriju.

Opština će reorganizovati službu:

- Plan reorganizacije usluge koji će omogućiti provođenje mjerenja ostatka na sabirnom mjestu
- Obezbeđivanje infrastrukture za mjerenje stvaranja akumuliranog otpada

- Obuka osoblja pružaoca usluga za implementaciju PAYT šeme.

Primjena mjernih volumetrijskih naboja

Tekuće naknade se utvrđuju na osnovu predviđene količine otpada za domaćinstva i preduzeća. Problem sa ovim naknadama je što ne promovišu smanjenje stvaranja otpada kroz plaćanje, dok neki potrošači sa velikim proizvođačima imaju koristi od plaćanja niže od cijene usluge. U volumetrijskim tarifama realizovace se sledeće aktivnosti:

- Prolaz samouslužnih naknada na osnovu mjerenja
- Nadogradnja softvera za naplatu koja omogućava mjerene naknade
- Primjena PAYT naknada

Izdavanje stimulativnog paketa za biznise sa "nula ambalaže" i "nula otpada":

Opština ima interes za razvoj lokalne ekonomije zasnovane na kružnoj i održivoj ekonomiji. Ideja je da se ove kompanije kreću ka minimiziranju i smanjenju otpada. U mnogim zemljama EU otvaraju se kvalitetni dućani koji svoje proizvode prodaju bez ambalaže, kao i restorani koji kompostiraju otpad od hrane.

Ideja je da nam ove prodavnice budu konkurenti sa nižim cenama, što će ih učiniti atraktivnim za potrošače. Takođe, potrošačima sa većom ekološkom svijesću bi se ponudila mogućnost da se zalihe u ovim trgovinama.

Općine će igrati svoju ulogu u promoviranju ovih poslova i olakšavanju njihovog poslovanja kroz fiskalne olakšice. Opština će preduzeti sledeće:

- Proučavanje načina uvođenja fiskalnih podsticaja i troškova i koristi
- Uvođenje odgovarajućih fiskalnih podsticaja, uključujući preferencijalne stope;
- Analiza implementacije zelenih nabavki za ove subjekte;

Distribucija "zero waste" stambenih kompostera i restorana:

Općina će besplatno ili uz sufinansiranje dijeliti pojedinačne kompostere kako bi se smanjio otpad koji se baca u kontejnere, a zatim i vreće koje sakuplja i prevozi operater.

Tabela.23. Shpërndarja e kompostereve përshpërndarësitë e restoranteve “zero mbeturina”:

Nr.	Shpërndarja e Kompostereve individual	2023	2024	2025	2026	2027
1	Numri i kompostereve individualësh për EF „zero waste”	20	20	30	70	70
2	Numri i kompostereve individualë biznesesh (72 biznesesh)	30	30	20	30	30

Poveçanje svijesti potrošača o pitanjima minimizacije i smanjenja stvaranja otpada kroz informativne kampanje.

Opština će u kontinuitetu organizovati informativne kampanje za građane, privredu i institucije o važnosti sprečavanja i smanjenja stvaranja otpada, kao i savjete o tome kako ostvariti ove ciljeve.

3.5 Cilj 2: Ponovna upotreba i recikliranje otpada

Primarni fokus ovog cilja odnosi se na ponovnu upotrebu i reciklažu komunalnog otpada kao i drugih kategorija otpada u nadležnosti općine sa naglaskom na MND, kabasti otpad i komercijalni otpad.

Iako čaše, električni i elektronski proizvodi, baterije itd. nisu u nadležnosti opštine, međutim, pozivajući se na zakonski okvir i eksternu praksu, opština će organizovati organizovano sakupljanje ovog otpada u okviru šeme proširene odgovornosti proizvođača.

Sledeća tabela daje strateški okvir za cilj 3 zajedno sa nekim predloženim akcionim merama:

Tabela 24: Kornizastrategije e Objektivit 2

Nr.	Masat / aktivitet / treguesi i performancës	Treguesi		Vlerabazë		Caku			
						2022	2023	2024	2025 2026 2027

2.1	Studimi i gjenerimit dhe kompozicionit të mbeturinave	Studimi i gjenerimit dhe kompozicionit të shërbimeve	1	1	1	1	1
2.2	Studimi i fizibilitetit të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	Studimi i fizibilitetit të shërbimeve të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	1	1	1	1	1
2.3	Zgjerimi i mbulimit me shërbime të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	% EF me shërbime të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	0%	5%	10%	20%	40%
2.4	Riciklimi i mbeturinave të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	% e riciklitimit të plastikës, letres, kartonit, qelqit dhe metalit.	0%	5%	10%	20%	40%
2.5	Riciklimi i mbeturinave bio-degraduese	% e riciklitimit të mbeturinave ushqimore dhe mbeturinave bio-degraduese	0%	5%	10%	20%	40%
2.6	Kontraktimi i operatorit të licencuar për grumbullimin dhe transportin e mbeturinave të riciklitimit dhe të mbeturinave bio-degraduese	Operatori është kontraktuar	1	2			
2.7	Kontraktimi i operatorit të licencuar për grumbullimin dhe transportin e mbeturinave bio-degraduese	Operatori është kontraktuar	1	2			
2.8	Studimi i fizibilitetit për modelin e shërbimeve të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme	Studimi i fizibilitetit të shërbimeve të ndarjes së mbeturinave në burime të ndryshme të riciklitimit dhe të mbeturinave të përdorueshme		1			

	operimittëqendrësgrumbullimitdheripërdorimit			
2.9	Funksionalizimi i qendrësgrumbullimitdhericiklimit	Qendra e grumbullimitështëfunktionalizuardhefutur nëoperimLokacioni i deponisëMND	1	
2.10	Caktimi i lokacionitdeponisëMND	ështëpërcaktuardheproceduratadministrtativejanëzbatuar	1	
2.11	Studimi i fizibilitetitpermodelin e operimit te grumbullimit, transportimithericiklimit te MND ne komune.	Studimi i fizibilitetitështëzbatuar	1	
2.12	Kontraktimi i operatoritcilencuarpër MND	Operatori ështëkontraktuar		

Analiza e potencialitëtgjenerimit, kompozicionitdhericiklimittëmbeturinavenëkomunë

Parashkimietdemografikenëtabelën e mëposhtmejanëmarrënga ASK dhejanëtëdaranëzonën urbane dherurale.

Tabela 25: Parashkimetdemografiketëpopullatës					
Vendbanimi		2022	2023	2024	2025
Qyteti (rritje / zbritje)		Ska te dhena			2027
Qyteti (banorë)		Ska tedhena			
Zona ruarle (rritje / zbritje)		Ska tedhena			
Zona ruarle (banorë)		Ska te dhena			
Total banorë		40903			

Parashikimi i gjenerimittëmbeturinave dhe kompozicionittë tyre është dhënë në tabelat në vijim i bazuar në studimin e kompozicionittëmbeturinave nga Peja.

Tabela 26: Parashikimi i gjenerimittëmbeturinave						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Popullata	39,289	39,289	39,289	39,289	39,289	39,289
Gjenerimi për kokë banori	413 kg/vit	413 kg/vit	413 kg/vit	413 kg/vit	413 kg/vit	413 kg/vit
Gjenerimi për kokë banori	1.1kg PCP	1.1kg PCP	1.1kg PCP	1.1kg PCP	1.1kg PCP	1.1kg PCP
Gjenerimi vijetori i mbeturinave	16,252t/vit	16,252t/vit	16,252t/vit	16,252t/vit	16,252t/vit	16,252t/vit

U odhosi na sastav/preostali sastav, ne želimo da radimo nikakvu analizu. Analiza proizvodnje će se stoga bazirati na mjerenju, dok stanovništvo ne predviđa inovacije za planski period. Što se tiče sastava, analiza se zasniva na studiji grada Peći.

Tabela 27. Kompozicioni i mbeturinave bazuar në analizën e kompozicionittëmbeturinave 2020-2021(rastiPejë).

Tabela 27: Parashikimi i gjenerimittëmbeturinavesipaskompozicionit						
Fraksioni	2023	2024	2025	2026	2027	
Letërdhe karton(+2%)	19.15%	19.53%	19.92%	20.32%	20.70%	
Qelq	6.45%	6.6%	6.7%	6.84%	6.90%	
Mbeturina bio-degraduesengakuzhinatdhemensat	34.45%	33.76%	33.09%	32.4%	31.77%	
Tekstil dheveshjet	5.85%	5.73%	5.61%	5.5%	5.3%	
Pllastika	19.45%	19.84%	20.23%	20.64%	21%	
Metal	1.05%	1.03%	1%	0.98%	0.96%	
Të tjera	13.60%	13.87%	14.40%	14.5%	14.7%	
Letërdhe karton	3 112	3 119	3 124	3 127	3 130	
Qelq	1 048	1 050	1 052	1 053	1 055	
Mbeturina bio-degraduese ⁶	5 599	5 612	5 620	5 626	5 630	
Tekstil dheveshjet	951	952	954	956	956	
Pllastika	3 161	3 168	3 172	3 177	3 179	
Metal	171	171	171	172	172	

⁶Mbeturina bio-degraduesengakuzhinatdhemensat

Të tjera	2 210	2 215	2 218	2 222	2 223
----------	-------	-------	-------	-------	-------

U donjoj tabeli dati su preliminarne ciljevi općine za korištenje/recikliranje frakcija koje se pripisuju komunalnom otpadu kao što su papir, plastika, staklo, plastika i metal i biorazgradivi otpad.

Međutim, za tačnu svrhu ponovne upotrebe i reciklaže, opština mora sprovesti studiju o izvodljivosti recikliranja preostalog otpada u opštini.

U sljedećoj tabeli postavite preliminarne ciljeve recikliranja u % i pomnožite sa generiranjem profita koji se može reciklirati i planiranom količinom recikliranja.

Tabela 228: Caqet e riciklimit						
Fraksioni	2023	2024	2025	2026	2027	
Tëriciklueshmetjo-degraduese %	5%	10%	15%	20%	25%	
Tëriciklueshmetjo-degraduese (ton)	375	751	1 128	1 506	1 884	
Tëriciklueshmetbiodegraduese %	5%	10%	15%	20%	25%	
Tëriciklueshmetbiodegraduese (ton)	280	561	843	1 125	1 407	

Avancimi i sistemitëndarjes, grumbullimitdhericiklimitëmbeturinavekomunale:

- Zgjerimi i shërbimitëndarjessëmbeturinavenëburim:

Opština Istogu je posvećena odvajanju komunalnog otpada na izvore kao način da se ublaži pritisak na životnu sredinu usled odlaganja otpada i da se razvije cirkularna ekonomija. Oblici razdvajanja zavise od različitih faktora i mogu imati sljedeće oblike:

- o Odvajanje na dvije frakcije "suvo i mokro" sa prikupljanjem od vrata do vrata kao i sa zajedničkim kontejnerima
- o Razdvajanje na tri frakcije "nebiorazgradivo recikliranje, "biorazgradivo i rezidualno" sa prikupljanjem od vrata do vrata, kao i uobičajeni kontejneri
- o Razdvajanje na tri frakcije "papir - staklo - plastika - metal, "biorazgradivo i rezidualno" sa sakupljanjem u zajedničke kontejnere
- Oblik izdvajanja je određen tipom mjesta stanovanja (stambeno i kolektivno stanovanje), budžetskim kapacitetom, reciklažnom infrastrukturom, sličnim modelom rada.

Međutim, vrsta odvajanja otpada će biti određena studijom izvodljivosti odvajanja i reciklaže koju će opština izraditi.

U tabeli ispod su preostale četke za razdvajanje na izvoru:

Tabela 29: Orari i ndarjessëmbeturinave në burim					
	2022	2023	2024	2025	2026
Mbulimi me shërbim (total)	90%	95%	97%	100%	100%
Mbulimi me ndarjenëburim	0%	5%	10%	20%	30%
					40%

- Zbatimi i skemës së grumbullimit të ndarë, transportit dhe ciklimesh me jetë të degradueshme:

Opština Istok će sprovesti studiju o izvodljivosti odvajanja i reciklaže, kao i operativnog modela prikupljanja, transporta i reciklaže komunalnog otpada, koji kao posebnu frakciju uključuje biorazgradivi otpad koji se može reciklirati. Studija će se zasnivati na analizi sastava, tržištu materijala za reciklažu i privatnom sektoru reciklaže, a takođe će razmotriti zakonske zahtjeve i nacionalne politike upravljanja otpadom i najbolje prakse.

Prema strategiji otpada 2021 - 2030, predviđena je implementacija šeme sistema povrata depozita za ambalažu pića proizvođačima i trgovcima pića, što predstavlja značajan procenat ovog otpada. Takođe, strategija za otpad predviđa rad reciklažnog centra u koji će se ovaj otpad slati.

Međutim, dok se shema vraćanja depozita ne implementira i centar za reciklažu ne bude funkcionaliziran, opština će težiti partnerstvu sa privatnim reciklerima u prikupljanju i transportu nerazgradivog materijala za reciklažu.

Stoga će opština podnijeti zahtjev za nerazgradivi otpad koji se može reciklirati:

- studija izvodljivosti implementacije operativnog modela za sakupljanje, transport i odlaganje nerazgradivog reciklabilnog otpada
- razvoj partnerstva sa privatnim reciklerima, prikupljanje i transport ovog otpada
- Implementacija šeme odvojenog prikupljanja, transporta i reciklaže biorazgradivog komunalnog otpada:

Slično nerazgradivom reciklabilnom otpadu, opština će implementirati studiju izvodljivosti odvajanja i reciklaže, kao i operativni model prikupljanja, transporta i reciklaže komunalnog otpada, koji uključuje biorazgradivi otpad kao posebnu frakciju. Otpad koji će biti uključen u ovu frakciju bit će otpad od hrane, korištena prehrambena ulja, te otpad iz parkova, zelenih pijaca i javnih površina.

Prema strategiji otpada, svaki region će imati centralizovani centar za kompostiranje u koji će se slati biorazgradivi otpad od hrane. Ali dok se ovaj centar ne izgradi i funkcionalizuje, opština će razmotriti razvoj lokalne šeme kompostiranja angažovanjem privatnih operatera zainteresovanih za sakupljanje i transport ovog otpada.

Opština će izgraditi lokalnu shemu kompostiranja biorazgradivog otpada iz parkova, zelenih pijaca i javnih površina, koji bi zbog svojih specifičnosti trebalo kompostirati lokalno jer je njihov transport skup i neefikasan.

Što se tiče rabljenih jestivih ulja, Opština će tražiti od gastronomskih objekata koji se bave proizvodnjom ovih ulja u rinfuzi da potpišu važeće ugovore sa licenciranim operaterima jestivih ulja MESPI, koji će vršiti organizirano prikupljanje ovih ulja. Opština će organizovati nadzor i inspekciju napretka ove organizacije i izricati kazne u slučaju prekršaja.

Stoga će opština implementirati, u smislu biorazgradivog otpada:

- studija implementacije operativnog modela prikupljanja, transporta i odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada
- razvoj lokalne sheme kompostiranja u partnerstvu sa privatnim reciklerima
- inspekcija vegastronomskih prostorija u vezi realizacije ugovora o nafti i gasu

Održivo upravljanje kabastim i komercijalnim otpadom:

- Otvaranje sabirno-upotrebno centra:

Opština Istok planira da otvori centar za sakupljanje i korišćenje kabastog i komercijalnog otpada. Opština će odrediti lokaciju za širenje ovog centra.

U ovom objektu građani će svoje nepoželjne predmete slati na sljedeći način:

- Namještaj i pokućstvo
- Tekstil i odeća
- Kućanski aparati i drugi kabasti namještaj

Osim ovih nepoželjnih predmeta, građani mogu predati i gume, akumulatore, otpadno ulje i drugo smeće.

Opština će sprovesti studiju izvodljivosti modela rada centra kroz koju će se analizirati i odlučiti da li će opština sama upravljati centrom ili će angažovati privatnog operatera.

Održivo upravljanje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja:

Što se tiče MND, zakonom je predviđeno određivanje lokacije deponije, što je privremeno rješenje, te izgradnja i funkcionalizacija centra za sakupljanje i reciklažu ovog otpada, koji će prema strategiji otpada biti organizovan regionalno.

Prema zakonu, opština ugovara uslugu sa licenciranim operaterom, utvrđuje cenu usluge i da građevinari imaju pravo da odvajaju i recikliraju svoj otpad na gradilištu, kao i da otpad odvoze do ovlašćenog odredišta.

Opština nije odredila privremenu lokaciju deponije, već je šalje na privremenu lokaciju koja će biti zatvorena do 2025. godine. Opština će otpad slati na ovu lokaciju tokom perioda zatvaranja. Međutim, opština će preduzeti korake da odredi lokaciju u skladu sa zakonom za ovu parcelu. Zatim će otpad biti poslat u Regionalno skladište u Peći.

Opština će instalirati sistem u kojem će okvir za građevinsku dozvolu zahtijevati od građevinara da imaju plan upravljanja otpadom, predviđajući količinu otpada koji će biti deponovan i lokaciju na koju će biti poslat. Takođe, inspekcija će vršiti nadzor nad sprovođenjem ovog plana i spriječiti odlaganje ovog otpada na neprikladna mjesta.

Pored toga, tarife će biti određene na nivou opština koje će opsluživati ovaj centar za sakupljanje i reciklažu MND.

Opština će za svoju teritoriju sprovesti studiju izvodljivosti modela rada prikupljanja i transporta MND kao i njihove reciklaže od strane građevinara i preduzet će nekoliko investicija u građevinsku deponiju kako bi je pretvorila u centar za ponovnu upotrebu i reciklažu materijala.

Zdravstvena zaštita održivog upravljanja otpadom:

Opština, odnosno Direkcija za zdravstvo, odnosno Uprava za inspekciju, će nadgledati upravljanje bolničkim otpadom u skladu sa zakonima na snazi.

Opštinski inspektor za životnu sredinu će u ovom slučaju vršiti inspekcijski nadzor nad upravljanjem otpadom i medicinskim otpadom, na osnovu člana 62, 63, 65. i 66. Zakona o otpadu.

Opština – resorna zdravstvena služba će direktno od građana obezbediti i uspostaviti kontejnere za odlaganje neiskorišćenih lekova sa isteklim rokom trajanja.

Proizvođači javnog i privatnog medicinskog otpada tokom obavljanja zdravstvene djelatnosti, odlagat će svoj otpad na način razvrstan po vrstama u kontejnere, kontejnere i druge posude koje im obezbijede, sve dok ih ne preuzme licencirani operater koji njima obrađuje i upravlja. Opštinska inspekcija u saradnji sa resorom zdravstva obezbijediće sprovođenje ove zakonske obaveze.

Javni i privatni operateri kao proizvođači opasnog medicinskog otpada će izraditi plan upravljanja medicinskim otpadom, a postojanje ovog plana i njegovu primjenu će kontrolisati opštinska inspekcija u saradnji sa odjeljenjem za zdravstvo.

Ukoliko zdravstvene ustanove ne tretiraju bolnički otpad koji stvaraju, onda moraju imati ugovor sa licenciranim operaterima za tretman ovog otpada. Opštinska inspekcija će u saradnji sa resorom zdravstva provjeriti da li su ovi ugovori povezani i da li se sprovode.

Održivo upravljanje otpadom životinja i preživara:

Prema strategiji otpada, životinjski i klanični otpad će se slati u centar za prikupljanje i reciklažu u industrijskoj zoni Drena koju je izgradila EU. Međutim, ovaj centar još nije u funkciji, što nas sprečava da organizujemo ovu šemu.

Opština će ove usluge organizovati u prelaznoj fazi dok centar ne počne da radi tako što će ovaj otpad poslati operateru za prikupljanje otpada da ga zakopa u krečnjak i istovremeno razmotri mogućnost angažovanja privatnih operatera sa licencom AVUK-a koji rade na organizovanom prikupljanju ovog otpada. u njihovim pogonima.

Mesnice, klaonice i industrije za preradu mesa moraju obezbijediti posebne hermetičke kontejnere u koje će bacati životinjski otpad do momenta sakupljanja i imati važeći ugovor sa operaterom, koji će periodično provjeravati opština.

Aktivnost podizanja svijesti o ponovnoj upotrebi i reciklaži otpada:

Opština će organizovati informativne kampanje za komunikaciju sa javnošću u vezi sa odvajanjem, ponovnom upotrebom i reciklažom komunalnog otpada i drugih kategorija.

Informacije će pojasniti kako otpad treba odlagati u posebne kontejnere/korpe, isporuku otpada u sabirni centar na korištenje i transport. Kampanja će biti organizovana sa ciljem da se školske ustanove podignu na nivo ekološkog obrazovanja.

3.5 Cilj br. 3: Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga MM

Cilj 3 se odnosi na komponentu usluge prikupljanja i transporta komunalnog otpada i drugih kategorija otpada u nadležnosti opštine. Ovaj cilj ima za cilj poboljšanje kvaliteta usluga sa naglaskom na aspekte finansijske održivosti i smanjenja troškova.

Tabela 30: Kornizastrategjike e objektivit 3												
N r.	Aktiviteti / masa	Treguesi	Vlera bazë		Çaku							
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
3. 1	Mbulimi me shërbimtëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinavekomunale	% e popullatësshërbyer me shërbimtëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinavekomunale	90%	95 %	97 %	10 %	10 %	10 %	0%	0%	0%	0%
3. 2	Plani i rioperativpërshërbimtëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinavekomunaleshërtuar	Plani operativshërtuar / reviduar	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3. 3	Digitalizimi i sistemitëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinave	Digitalizimi i sistemitëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinave	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3. 4	Marrjapërsipër e faturimitdhearkëtimtnga komuna përshërbimin e grumbullimittëmbeturinave	Komuna ka marrëpërsipërfaturimindhearkëtimin	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3. 5	Zgjidhja e statusittërasevesociale	Pagesa e faturavepërrastet socialeshërtëzgjdhur	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3. 6	Numri i ankesavetëqytetarëve shërbimtëmbeturinave	Numri i ankesavetëqytetarëve shërbimtëmbeturinave	20	15	15	10	10	5	-	-	-	-

Në vijim jepen masat dhe aktivitetet që tërësojnë objektivi 3:

Zgjerimi i mbulimit me shërbimtëgrumbullimithdhetransportitëmbeturinave

Sledeće tabele su raspored proširenja usluga i podaci o stanovništvu su dobijeni od ASK. Opština je posvećena proširenju pružanja usluga na cijeloj svojoj teritoriji. Strategija proširenja je da se u početku ponudi puna usluga urbanom području, kao i da se ruralno područje pokrrije uslugama.

Tabela 31: Strategija e zgjerimit me shërbim						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027

Mbulimi me shërbim	90%	95%	97%	100%	100%	100%
--------------------	-----	-----	-----	------	------	------

Poboljšanje kvaliteta pružanja usluga prikupljanja i transporta otpada

Poboljšanje kvaliteta pružanja usluga prikupljanja i transporta komunalnog otpada:

Opština će izraditi plan ponovnog rada za reorganizaciju službe prikupljanja i transporta otpada, što će rezultirati poboljšanjem kvaliteta usluge kroz:

- Optimiziranje sabirnih mjesta i učestalosti pružanja usluga:

- Osiguranje adekvatne infrastrukture za sakupljanje i transport komunalnog otpada

Opština će digitalizovati sistem prikupljanja i transporta otpada, čime će se poboljšati kvalitet i efikasnost usluge. Ovaj sistem će pružati informacije o kretanju kamiona, informacije o lokaciji kontejnera, nivou punjenja i druge relevantne informacije, a iste će biti integrisane u bazu podataka za korisničku podršku.

Opština će poduzeti informativnu kampanju kako bi informisala građane o novom načinu prikupljanja otpada, uključujući vrstu odlaganja otpada, učestalost pružanja usluge itd.

Poboljšanje operativne efikasnosti i smanjenje troškova

Opština je kao cilj definisala poboljšanje operativne efikasnosti i rasipanja u funkciji poboljšanja finansijske stabilnosti. Glavni stubovi ovog plana su optimizacija efikasnosti osoblja i potrošnje energije.

Poboljšanje efikasnosti osoblja

Opština će sprovoditi sledeće aktivnosti na poboljšanju efikasnosti osoblja pružalaca javnih usluga:

- Kontrola (zamrzavanje) zapošljavanja administrativnog osoblja i obuka postojećeg osoblja
- Proširenje uslužnog područja
- Diverzifikacija i proširenje usluga
- Razvoj i praćenje pokazatelja efikasnosti osoblja

Službenici MO i druga lica uključena u planiranje, praćenje i nadzor upravljanja otpadom moraju održavati strogu kontrolu broja osoblja prema donjoj tabeli:

Tabela 32: Efikasiteti i staffit

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Staffi direkt	23	-	-	-	-	-
Staffi indirektdheadministrativ	14	-	-	-	-	-
Amvisëritë (EF) e shërbÿvera	6741	-	-	-	-	-
Efikasiteti i staffipërkonsumatorëshërbÿver	155.51	-	-	-	-	-

- Poboljšanje troškovne efikasnosti prikupljanja i potrošnje ulja
- Potrošnja nafte je jedan od najvećih troškova koje imaju operateri usluga, oko 15% troškova nastalih u sektoru, a to se u velikoj mjeri pripisuje operativnoj neefikasnosti i lošem upravljanju.
- Predložene mjere/aktivnosti uključuju:
 - Izrada novog operativnog plana (reorganizacija područja i optimizacija trasa i učestalosti prikupljanja)
 - Zamjena kamiona starih osam godina novim ili funkcionalnim kamionima (polovni)
 - Izgradnja transfer stanice za skraćivanje udaljenosti
 - Jačanje interne kontrole
 - Razvoj i praćenje pokazatelja učinka potrošnje ulja
 - Razvoj i praćenje pokazatelja učinka troškova prikupljanja i transportnih jedinica
- Poboljšanje finansijskih performansi i pružanja usluga
- Opština je kao cilj definisala poboljšanje finansijske održivosti pružanja usluga. Glavne mjere za poboljšanje finansijske stabilnosti su:
 - Transfer naknada za sakupljanje i transport otpada na principima pokrića troškova
 - Preuzimanje računa i naplatu od strane opštine
 - Izmirenje plaćanja socijalnih računa

3.5 Objektivi nr. 4: Trajtimidhedeponimi i sigurt i mbeturinavesimjeti i fundit

Tabela 33: Kornizastrategjike e objektivit 4							
Nr.	Aktiviteti / masa	Treguesi	Vlerabazë		Caku		
			2022	2023	2024	2025	2026
4.1	Rehabilitimi i deponisëpërtëpërmbushstandardetmjedisore	Deponiaështërehabilituar	-	-	1	-	-
4.2	Kalimi i tarifavetëdeponimit	Tarifat e reja janë kalkuluar dhe emiratur	-	-	-	1	-

Rehabilitimi i deponivepërtëarriturstandardetmjedisore

Rishikimitarifor përtësiguruar mekanizëm të qëndrueshëm të financimit

3.6 Objektiv 5: Zhvillimi i kuadrit dhe kapaciteteve institucionale përmes axhimit dhe mbeturinave

Tabela 34: Korniza strategjike e objektivit 5									
Nr.	Aktiviteti / Masa	Treguesi	Vlerabazë 2022	2023	2024	2025	2026	2027	Caku
5.1	Revidimi i RrKtë MM	RrK e MM është reviduar	-	-	1	-	-	-	-
5.2	Emërimi i zyrtarit / Formimi i njësitit	Zyrtari i MM është emëruar / Sektori është formuar	1	-	-	-	-	-	-
5.3	Kalimi i procesit tariforë	Tarifat e rejajane kalkuluar dhe miratuar	-	-	1	-	-	-	-
5.4	Kontraktimi i operatorit për grumbullim dhe transport të mbeturinave komunale	Operatori i licencuar është kontraktuar	-	-	1	-	-	-	-
5.4	Programi i trajnimit dhe mbështetjes së proceseve për komunikim dhe operatorët po zbatohet	Operatori i licencuar është kontraktuar	-	-	1	-	-	-	-

Imenovanje opštinskih službenika i uspostavljanje mesta za MUP

Opština je ovu obavezu realizovala 2020. godine imenovanjem opštinskog službenika MM.

Imenovanje inspektora za životnu sredinu

Opština je ovu obavezu realizovala 2020. godine imenovanjem inspektora za životnu sredinu MM.

Prolazak kroz poreski proces

Opština je prošla proces revizije 2019. godine i planira da prođe isti proces u 2024. kako bi se odrazila promjena troškova i drugih relevantnih parametara.

Implementacija programa obuke i podrške procesu za opštinu i operatore

Ovaj program će biti osmišljen kako bi se povećali kapaciteti u implementaciji procesa kao što su revizija i implementacija PKMM, izmjena i dopuna PRK MO, donošenje novog procesa, izrada i praćenje ugovora o samousluživanju i javno-privatna partnerstva, implementacija šeme proširene odgovornosti proizvođača i šeme vraćanja depozita, cirkularna ekonomija, reciklaža otpada i slično.

Plan 4 MM u vanrednim uslovima

Opštine treba da planiraju MM u vanrednim uslovima u skladu sa zahtevima Zakona br. 04/I-027 štiti od elementarnih nepogoda i drugih nepogoda, nacionalni plan reagovanja u vanrednim situacijama Agencije za vanredne situacije i svaki drugi relevantan dokument.

Prema zakonu, katastrofama se smatraju događaji uzrokovani višom silom ili drugim nekontrolisanim silama, koji ugrožavaju živote ljudi, životinja i imovine. Katastrofe uključuju: zemljotrese, poplave, klizišta, požare, izbijanje zaraznih bolesti, nesreće u dramskom, željezničkom i zračnom saobraćaju, požare, ekološke i industrijske nesreće, ratne i vanredne situacije itd.

Posljednji događaj koji je kvalificiran kao hitan slučaj ili katastrofa je pandemija Covida 19, koja nam je pružila neka korisna iskustva.

Opština će dopuniti opštinski plan reagovanja u vanrednim situacijama kapetanu rukovodstva preostalih službi u vanrednim uslovima!

5 Finansijski plan, djelovanje i praćenje

U sljedećoj tabeli prikazani su kapitalni projekti koji će podržati realizaciju ciljeva plana koji se finansiraju iz opštinskog budžeta, sufinansiranje sa drugim opštinama ili sa vladom, kao i projekti finansirani iz eksternih izvora kao što su Vlada, donatori, ili privatni kapital.

Tabela 38: Plani finansiari, veprimithemonitorimit - Objektiv 1 „Parandalimidhereduktimi“

Masatdheaktivitetet	Njësitipër gjegjës	2023	Afati i implementimitdhe 2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	Burimi i financimit
Riorganizimi i shërbimit				60,000 €			60,000 €	
o Plani i riorganizimittshërbimit	DSHP			10,000 €			10,000 €	Komuna
o Sigurimi i infrastrukturësmatëse	DSHP			50,000€			50,000€	Donacion
Zbatimi i tarifavevolumetrike			10,000 €				10,000 €	
o Kalimi i tarifave PAYT (procesi)	DSHP		2,500 €				2,500 €	Komuna
o Azhurnimi i softuerittëfaturimit	DSHP		7,500 €				7,500 €	Komuna
o Zbatimi i tarifave PAYT	KRM			x				KRM
Nxjerrja e pakosstimuluesepërbizneset				2,500 €			2,500 €	
o Studimi i mënyrësëfutjessëstimujefiskal	DSHP			2,500 €			2,500 €	Komuna
o Pakoja e lehtësimevefiskale	DSHP			x				Komuna

Opština Istok

Shpërndarja e komposterëve për EF dhe restorante ⁷	DSHP	14,400 €	14,400 €	14,400 €	14,400 €	14,400 €	14,400 €	72,000 €	Donacion
Rritja e ndërgjegjësimi të përgjishëm dhe minimizimi		700 €	700 €	700 €	700 €	700 €	700 €	3,500 €	Komuna
o Fushata e vetëdijësimi	DSHP	700 €	700 €	700 €	700 €	700 €	700 €	3,500 €	Komuna
Total objekti 1 - Parandalimi dhe reduktimi i krijimit të mbeturinave		18,100 €	28,100 €	76,900 €	18,100 €	18,100 €	18,100 €	159,030 €	

Tabela 39: Plan i financiar, veprimi dhe monitorimi - Objekti 2 „Ripërdorimi dhe cikllimi“

Masat dhe aktivitetet	Njësitë për gjegjë	Afati i implementimit dhe buxheti				2023 - 2027		Burimi i financimit
		2023	2024	2025	2026	2027	2027	
Studimi i gjenerimit dhe kompozicionit të mbeturinave	DSHP	5,000 €	5,000 €	110,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	Komuna
Ndarja dhe cikllimi i mbeturinave komunale								
o Studimi i fizibilitetit të ndarjes dhe operimit	DSHP			25,000 €			25,000 €	Komuna
o Zgjerimi i mbulimit të ndarjes në burim	DSHP	5,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	25,000 €	Komuna
o Kontraktimi i operatorit të riciklueshme	DSHP			5,000 €			5,000 €	Komuna
o Zhvillimi i skemës lokale të kompostimit	DSHP			75,000 €			75,000 €	Donatori
o Inspektimi i lokaleve gastronomike për vajtore	DSHP	x	x	x	x	x		Komuna
o Bashkimi i skemës ndërkomunal të kompostimit	DSHP							Komuna
Ndërtimi i transfer stacionit dhe qendrës së riciklueshme	DSHP		30,000 €	70,000 €			100,000 €	Komuna
Menaxhimi i mbeturinave të vëllimshme dhe komerciale		15,000 €	75,000 €				90,000 €	
o Studimi i fizibilitetit	DSHP	15,000 €					15,000 €	Komuna
o Ndërtimi i qendrës së grumbullimit / ripërdorimit ⁸	DSHP		75,000 €				75,000 €	Komuna / donatori
o Funkcionalizimi i qendrës	DSHP			x				Komuna
Menaxhimi i mbeturinave nga ndërtimi dhe demolimi			28,000 €	150,000 €			178,000 €	
o Caktimi i lokacionit	DSHP							Komuna
o Kontraktimi i operatorit	DSHP		5,000 €				5,000 €	Komuna
o Caktimi i tarifave	DSHP		3,000 €				3,000 €	Komuna

⁷Furnizimi me komposterë: Vitet 2023– 2027 nga 120 komposterë për vit;

⁸Përkomenën e Istogut parashihet ndërtimi i një qendretë të ripërdorimit. Buxheti për shënimin e infrastrukturës për qendretë të riciklueshme, kamerat, bazamenti, kontejnerët, etj.

Opština Istok

o Studimi i fizibilitetit		20,000 €	20,000	
o Rehabilitimi i qendrës MND ⁹	DSHP	150,000 €	150,000 €	Komuna / donatori
o Bashkimi i skemës ndërkomunaletëmenaxhimit	DSHP			Komuna
Menaxhimi i mbeturinave shtazore				
o Lehtësimi i kontraktimit të operatorit privat		x		
o Inspektimi i zbatimit		x		
Menaxhimi i mbeturinave medicinale				
o Inspektimi i zbatimit		x		
Fushatat e vetëdijësimit		700 €	700 €	700 €
Total objektiva 2–Riciklimidheripërdorimi		20,700 €	163,700 €	330,700 €
				5,700 €
				406,500 €

Tabela 40: Plan i financiar, veprimtërmësonitorimit - Objektivi 3 „Ofrimi i shërbimeve cilësore, efikase dhe të qëndrueshme“

Masat dhe aktivitetet	Njësitë përgjës	2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	Burimi i financimit
Përmirësimi i cilësisë së shërbimit		86,000 €	191,000 €	1,156,000 €	856,000 €	281,000 €	2,570,000 €	
o Hartimi i planit operativ	DSHP/KRM	25,000 €					25,000 €	Komuna
o Digjitalizimi i sistemit të grumbullimit	DSHP/KRM			100,000 €			100,000 €	Komuna
o Furnizimi me shporta 120 l ¹⁰	DSHP/KRM	10,000 €	40,000 €	40,000 €	40,000 €	30,000 €	160,000 €	Donatori
o Furnizimi me shporta 240 l ¹¹	DSHP/KRM	6,000 €	6,000 €	6,000 €	6,000 €	6,000 €	24,000 €	Donatori
o Furnizimi me kontejnerë 1.1 m ³ ¹²	DSHP/KRM	45,000 €	45,000 €	45,000 €	45,000 €	45,000 €	225,000 €	Donatori
o Furnizimi me katër kamionë 5-7 ton	DSHP/KRM		100,000 €	100,000 €	100,000 €	100,000 €	400,000 €	Donatori KRM
o Furnizimi me një kamionë 12 ton	DSHP/KRM			150,000 €			150,000 €	Donatori
o Furnizimi me dy kamionë transferi	DSHP/KRM			300,000 €	300,000 €		600,000 €	Donatori
o Furnizim me traktorë	DSHP/KRM			25,000 €	20,000 €		45,000 €	KRM Donatori
o Furnizimi me kamionë me grepa	DSHP/KRM			120,000 €			120,000 €	Donatori
o Furnizimi me kamion kiper	DSHP/KRM				100,000 €		100,000 €	Donatori

⁹Fizibiliteti, rrethoja, makineria dhe pajisjet e nevojshme për menaxhimin e qendrës

¹⁰Furnizimi me shporta 120 l sipas viteve: Viti 2023 500 shporta; viti 2024 - 2026 nga 2,000 shporta; dhe 2027 nga 1,500 shporta.

¹¹Furnizimi me shporta 240 l: Vitet 2023 – 2027 nga 200 shporta.

¹²Furnizimi me kontejnerë 1.1 m³: Viti 2023 50 kontejnerë; vitet 2024, 2025 dhe 2026 nga 30 kontejnerë.

Opština Istok

o Furnizimi me autocisternë	DSHP/KRM					100,000 €	100,000 €	Donatori
o Rregullimi i autoparkut	DSHP/KRM				150,000 €		150,000 €	Donatori
o Ndërtimi objektivit administrativ	DSHP/KRM					200,000 €	200,000 €	Donatori
o Furnizimi me eskavator	DSHP/KRM				100,000 €		100,000 €	KRM / Donatori
o Furnizimi me kamionetë	DSHP/KRM				10,000 €		10,000 €	KRM
o Furnizimi me 3 autofshesa	DSHP/KRM					45,000 €	45,000 €	Donatori
o Furnizimi me pickup	DSHP/KRM				10,000 €		10,000 €	KRM
Përmirësimi i performancës op dhe financiare								
o Marrja e faturimit nga komuna	DSHP/KRM					750 €	750 €	Komuna
o Zhvillimi i softuerit të faturimit	DSHP/KRM				20,000 €			Komuna
o Monitorimi i performancës	DSHP/KRM	x	x	x	x	x	x	Komuna
Kampanja informative	OJU				750 €	750 €	750 €	Komuna
Total objektivi 3 „Ofrimi i shërbimeve cilësore efikase dhe qendrueshme“		86,750 €	211,750 €	1,156,750 €	856,750 €	281,750 €	2,593,500 €	

Tabela 38: Plani financiar, veprimtëdhemonitorimit - Objektivi 4 „Deponimi i sigurtë si mjete i fundit“

Masatdheaktivitetet	Njësitipërgjegjës	2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	Burimi i financimit
Rehabilitimi i deponisë	DSHP		25,000 €				25,000 €	Komuna
Caktimi i tarifave të shërbimit të deponimit	DSHP			x				Komuna
Eliminimi i deponive ilegale	DSHP	30,000 €	25,000 €	22,500 €	22,500 €	20,000 €	120,000 €	Komuna
Inspektimi dhe masatdetyruese	Inspektorat							Komuna
Total objektivi 4 – Deponimi i sigurtë si mjete i fundit		30,000 €	50,000 €	22,500 €	22,500 €	20,000 €	145,000 €	

Tabela 39: Plani financiar, veprimtëdhemonitorimit - Objektivi 5 „Zhvillimi i kuadrit dhe kapaciteteve institucionale për MM“

Masatdheaktivitetet	Njësitipërgjegjës	2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027	Burimi i financimit
Revidimi i Rrktë MM	DSHP		5,000 €				5,000 €	Komuna

Opština Istok

	DSHP	x		Komuna
Kalimi i procesit tariforë	DSHP		3,500 €	Komuna
Kontraktimi i operatorit për grumbullim dhe transport të MK	DSHP		5,000 €	Komuna
Programi i trajnimit dhe mbështetjes së proceseve	DSHP	5,000 €	5,000 €	20,000 €
Hartimi i Planit të Emergjencës			3,000 €	3,000 €
Total objektiva 5 – Zhvillimi i kuadrit dhe kapaciteteve institucionale		5,000 €	21.500 €	36,500 €

Predsedavajuci Skupštine

g. Enver Rugova

